

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา
จังหวัดนครราชสีมา

Good Governance Administration of
Nakhon Ratchasima Women Correctional Institution,
Administration in Accordance with Good Governance of Nakhon
Ratchasima Women Correctional Institution, Nakhon Ratchasima
Province

สุรเดช อรัญเวช

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะวิทยาการจัดการ

สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

ปีการศึกษา 2562

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา
จังหวัดนครราชสีมา
Good Governance Administration of
Nakhon Ratchasima Women Correctional Institution,
Nakhon Ratchasima Province

สุรเดช อรัญเวช

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก
ปีการศึกษา 2562

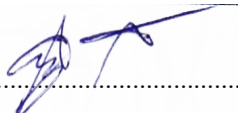

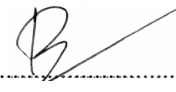
ชื่อเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา
จังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัย นายสุรเดช อรัญเวช

ชื่อปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

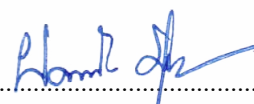
คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา สามัคคีธรรม)

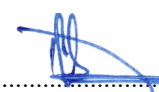

.....กรรมการ
(ดร.เบญจ์ พรพลธรรม)

.....กรรมการ
(ดร.สุชาติ ใจภักดี)

.....กรรมการ
(ดร.ปานูมาศ หมอสินธุ์)

.....กรรมการและเลขานุการ
(ดร.พกาภรณ์ บุสบง)

คณะวิทยาการจัดการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก อนุมัติให้รายงาน
การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ พันธุ์งาม)

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งจาก ดร.เบญจ พรพลธรรม อาจารย์ที่ปรึกษา และ ดร.สุชาติ ใจภักดี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไข ข้อบกพร่อง ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมาตั้งแต่ต้นจนเสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดี

ขอขอบพระคุณ ดร.นพปฎล บุญพงษ์ ว่าที่พันตรี รณยุทธ์ มโนวงศ์ และคุณชาญชัย ดีแก้ว ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้อย่างดี ขอขอบคุณบิดามารดาครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิทยากรวางรากฐานแก่ผู้วิจัยและท่านอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือและข้อเสนอแนะในการทำการค้นคว้าอิสระครั้งนี้

นายสุรเดช อธิญเวช

ชื่อเรื่อง	: การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครรราชสีมา จังหวัดนครรราชสีมา
ผู้วิจัย	: นายสุรเดช อรัญเวช
ชื่อปริญญา	: รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร.เบญจ์ พรพลธรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร.สุชาติ ใจภักดี
ปีที่สำเร็จการศึกษา	: 2562
สถาบัน	: สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครรราชสีมา จังหวัดนครรราชสีมา และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครรราชสีมา จังหวัดนครรราชสีมา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรทัศนสถานหญิงนครรราชสีมาจังหวัดนครรราชสีมาประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง จำนวน 136 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.700 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานใช้สถิติเชิงอนุมาน การทดสอบค่าที่เป็นแบบอิสระต่อกัน และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครรราชสีมา จังหวัดนครรราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ทำงาน ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครรราชสีมา จังหวัดนครรราชสีมา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ : การบริหาร, หลักธรรมาภิบาล, ทัศนสถานหญิง, นครรราชสีมา

Title : Good Governance Administration of
Nakhon Ratchasima Women Correctional Institution

Author : Mr. Suradet Aranwech

Degree : Master of Political Science

Advisor : Dr. Ben Pornpoltum

Co-Advisor : Dr. Suchart Jaipukdee

Graduated Year : 2019

Institute : Pacific Institute of Management Science

Abstract

The objectives of this research were to study the level of administration under the good governance of Nakhon Ratchasima women correctional institution and compare the personal factors with the administration under the good governance of Nakhon Ratchasima women correctional institution. The samples used for the research were the personnel of Nakhon Ratchasima women correctional institution, selected by using a purposive sampling method of 136 people. A questionnaire was used, with reliability of 0.700. The statistics used for data analysis were descriptive statistics, which included frequency, percentage, mean, standard deviation and inferential statistics that used in hypothesis testing at the level of significance .05 were Independent Sample t-test and One-way ANOVA.

The hypothesis testing found that the level of administration under the good governance level of Nakhon Ratchasima women correctional institution is at the highest level. The personal factors in terms of age, education, job position, and work experience affected the administration under the good governance level of Nakhon Ratchasima women correctional institution is different with statistical significance at 0.05.

Keyword : Administration, Good Governance, Women Correctional,
Nakhon Ratchasima

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย	4
1.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	4
1.6 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.7 นิยามศัพท์	6
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์	20
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	26
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	26
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	26
3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย	27
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	28
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	29

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	30
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	30
4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัณฑสถานหญิง นครราชสีมา	32
4.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน	40
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	44
5.1 สรุปผลการวิจัย	44
5.2 อภิปรายผล	46
5.3 ข้อเสนอแนะ	47
บรรณานุกรม	50
ภาคผนวก	53
ประวัติผู้วิจัย	59

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 4.1: จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม	30
ตารางที่ 4.2: ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา	32
ตารางที่ 4.3: ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักนิติธรรม	33
ตารางที่ 4.4: ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักคุณธรรม	34
ตารางที่ 4.5: ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักความโปร่งใส	35
ตารางที่ 4.6: ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักการมีส่วนร่วม	36
ตารางที่ 4.7: ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ	38
ตารางที่ 4.8: ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักความคุ้มค่า	39
ตารางที่ 4.9: ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จำแนกตามอายุ	40
ตารางที่ 4.10: แสดงการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่แบบ scheffe ด้านอายุ	40
ตารางที่ 4.11: ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา	41
ตารางที่ 4.12: แสดงการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่แบบ scheffe ด้านระดับการศึกษา	41
ตารางที่ 4.13: ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่งงาน	42
ตารางที่ 4.14: แสดงการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่แบบ scheffe ด้านตำแหน่งงาน	42
ตารางที่ 4.15: ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน	43
ตารางที่ 4.16: แสดงการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่แบบ scheffe ด้านประสบการณ์ทำงาน	43

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

4

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวความคิดเรื่องหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ถูกนำเสนอเป็นครั้งแรกโดยองค์การระหว่างประเทศ คือ ธนาคารโลก และองค์การพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ซึ่งมีความหมายสากลคือ ระบบโครงสร้างและกระบวนการต่างๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศ โดยเฉพาะภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข (อริย์ธัช แก้วเกาะสะบ้า, 2548) ทั้งนี้ภายใต้สถานการณ์ของโลกในปัจจุบัน สังคมไทยต้องเผชิญกับแรงกดดันจากภายในและภายนอกประเทศ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่สั่งสมจากการพัฒนาที่ไม่สมดุล และก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ความขัดแย้ง แย่งชิงทรัพยากร การทุจริตคอร์รัปชัน และความแตกแยกทางการเมือง ส่งผลให้เกิดการขาดประสิทธิภาพในการบริหารงาน ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน (ปธาน สุวรรณมงคล, 2558) ทำให้ทุกภาคส่วนในสังคมหันมาให้ความสนใจในเรื่องธรรมาภิบาลมากขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องอันเกิดจากการบริหารงานที่ล้มเหลวจำเป็นต้องมีการปฏิรูประบบราชการใหม่ (บุญเกียรติ การะเวก พันธุ์ และคณะ, 2559) โดยการกำหนดหลักธรรมาภิบาลไว้ในกฎหมายและแผนที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) เน้นในเรื่องของการยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม ยึดหลักสมดุล ยั่งยืน สร้างความเป็นธรรมในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความมั่นคง ส่งเสริมวัฒนธรรมที่มีธรรมาภิบาล เพื่อเสริมสร้างระบบราชการให้เข้มแข็งมีประสิทธิภาพนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว และต่อเนื่องมาถึงการปฏิรูประบบบริการสุขภาพในปัจจุบัน

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลภายหลังประเทศเกิดวิกฤตเศรษฐกิจใน พ.ศ. 2540 เมื่อมีการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ยังคงมุ่งเน้นการพัฒนาให้สัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน ตลอดถึงเรื่องการตรวจสอบอำนาจรัฐโดยภาคประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยใน พ.ศ. 2542 คณะรัฐมนตรีได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เพื่อนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้ในองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งมีการพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง และใน พ.ศ. 2545 ได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 โดยเพิ่มมาตรา 3/1 ซึ่งมีหลักการเพื่อมุ่งเน้นให้ส่วนราชการใช้วิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดีมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ อีกทั้งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ซึ่งได้มีการกำหนดเกี่ยวกับเรื่องการบริหาร

บ้านเมืองที่ดีเอาไว้อีกด้วย รวมทั้งได้กำหนดแนวทางเพื่อการพัฒนาสร้างระบบบริหารจัดการที่ดี ให้มีประสิทธิภาพ ปราศจากการทุจริต บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ต่อมาใน พ.ศ. 2546 ได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ขึ้น มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 ตุลาคม 2546 โดยเนื้อหาเป็นการกำหนดแนวทางการบริหารราชการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการบริหารราชการ ซึ่งสาระสำคัญของพระราชกฤษฎีกาประกอบด้วย 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า (ถวิลวดี บุรีกุล, 2550)

ทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ตั้งอยู่ที่ตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เดิมใช้ชื่อว่า ทัศนสถานบำบัดพิเศษคลองไผ่ เคยเป็นศูนย์ควบคุมผู้อพยพของชาวต่างด้าวได้แก่ แรงงานประเทศเวียดนาม และแรงงานประเทศกัมพูชามาก่อนเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจกรมราชทัณฑ์ได้รับมอบพื้นที่จึงได้ซ่อมแซม ปรับปรุงใหม่และได้สร้างอาคารเพิ่มเติมเพื่อที่จะใช้คุมขังผู้ต้องขังชายคดียาเสพติด ซึ่งก่อสร้างเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2542 แต่ในขณะนั้นกรมราชทัณฑ์ กำลังประสบปัญหาผู้ต้องขังหญิงเพิ่มจำนวนมากขึ้น โดยเฉพาะคดียาเสพติดเกิดความแออัดทุกเรือนจำและทัศนสถานจึงได้มีนโยบายให้ย้ายระบายนผู้ต้องขังหญิงจากเรือนจำและทัศนสถานต่างๆ มาคุมขังที่ทัศนสถานบำบัดพิเศษคลองไผ่ โดยเริ่มเปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2544 และเริ่มรับระบายนผู้ต้องขังจากเรือนจำและทัศนสถานต่างๆ ภายในเขตและที่อื่นๆ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 และได้เปลี่ยนชื่อตามประกาศในพระราชกฤษฎีกาเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2548 เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจและสถานที่ตั้งเดิม ซึ่งทัศนสถานหญิงนครราชสีมามีวิสัยทัศน์ที่ต้องการเป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพในการควบคุม แก้ไข ฟื้นฟูและพัฒนาผู้กระทำผิดให้กลับสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ (ทัศนสถานหญิงนครราชสีมา, 2562)

ทั้งนี้ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาพบว่า การคอร์รัปชันถือเป็นหนึ่งในปัญหาสำคัญที่ขัดขวางกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดความไม่ความเท่าเทียมกันในสังคม ทั้งนี้ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาพบว่ามีกรร้องเรียนและตรวจพบการทุจริตคอร์รัปชันหลายรูปแบบในเรือนจำต่างๆ ตัวอย่างเช่นปัญหาปัญหาการยาเสพติด ซึ่งเมื่อผู้ต้องขังที่มีบทบาทในวงการยาเสพติดมีโอกาสพบปะกับผู้ต้องขังอื่นอันเนื่องมาจากสภาพความแออัดในเรือนจำ ยิ่งทำให้ขอบเขตการลักลอบและค้ายาเสพติดพัฒนาและขยายตัวมากขึ้น โดยผู้ต้องขังกลุ่มนี้จะเป็นผู้ถ่ายทอดเทคนิคประสบการณ์การกระทำผิด พร้อมชักชวนจ้างวาน ผู้ต้องขัง รวมถึงเจ้าพนักงานเรือนจำด้วยผลตอบแทนให้เข้าร่วมกระทำผิดกับตน ครั้นสมาชิกเพิ่มจำนวนขึ้น การค้ายาเสพติดรูปแบบเดิมที่เป็นเพียงการซื้อขายเล็กๆ น้อยๆ ระหว่างผู้ต้องขังจึงพัฒนากลายเป็นการซื้อขายในรูปแบบของเครือข่ายค้ายาเสพติดที่มีระบบการทำงานและเชื่อมโยงกับบุคคลภายนอกหรือเครือข่ายนอกเรือนจำแทน ทำให้ความเสียหายมีผลขยายไปถึงสังคมนอกเรือนจำด้วย การลักลอบและค้ายา

เสพติดในเรือนจำและทัณฑสถานจึงมีไขปัญหาของกรมราชทัณฑ์เพียงหน่วยงานเดียวอีกต่อไป แต่เป็นปัญหาที่สถาบันในกระบวนการยุติธรรมทั้งหมดต้องให้ความร่วมมือในการแก้ไข เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามดำเนินการได้อย่างครบวงจร (เพชรรัตน์ จิตนิยม, 2557)

อีกทั้งมีการวิจัยที่พบปัญหาในการบริหารเรือนจำหลายประเด็น โดยเฉพาะด้านความโปร่งใสและด้านคุณธรรมการบริหารในการบริหารเรือนจำ ซึ่งการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ จนเป็นเหตุให้ต้องถูกดำเนินการทางวินัยนั้น นับว่าสูงมากเมื่อเทียบกับข้าราชการอื่นๆ เนื่องจากมี พ.ร.บ. ควบคุมถึง 2 ฉบับคือ พ.ร.บ. ระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 และ พ.ร.บ. วินัยข้าราชการ กรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2482 นอกจากนี้ปัญหาทุจริตคอร์รัปชั่น ความไม่โปร่งใสในการดำเนินงานของเรือนจำ ที่ไม่ได้ผ่านการร้องเรียนหรือไม่ได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงานต่างๆ ก็ยังมีอีกมากซึ่งล้วนแต่เป็นปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไขโดยด่วน เป็นเหตุให้หย่อนประสิทธิภาพในการบริหาร ไม่สามารถพัฒนาให้เจริญก้าวหน้า ส่งผลให้สังคมเกิดความเคลือบแคลงใจ ในกระบวนการดำเนินงานของเรือนจำ (พิชญ์นิษฐา พรรณศิลป์, ภัคดี โพธิ์สิงห์ และสัญญา เคนาภูมิ, 2560)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามหลักการบริหารจัดการที่ดีของหลักธรรมาภิบาลต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มีคำถามที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยดังนี้

1. ทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับใด
2. บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกันหรือไม่

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถาน
หญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

1.4 สมมติฐานการวิจัย

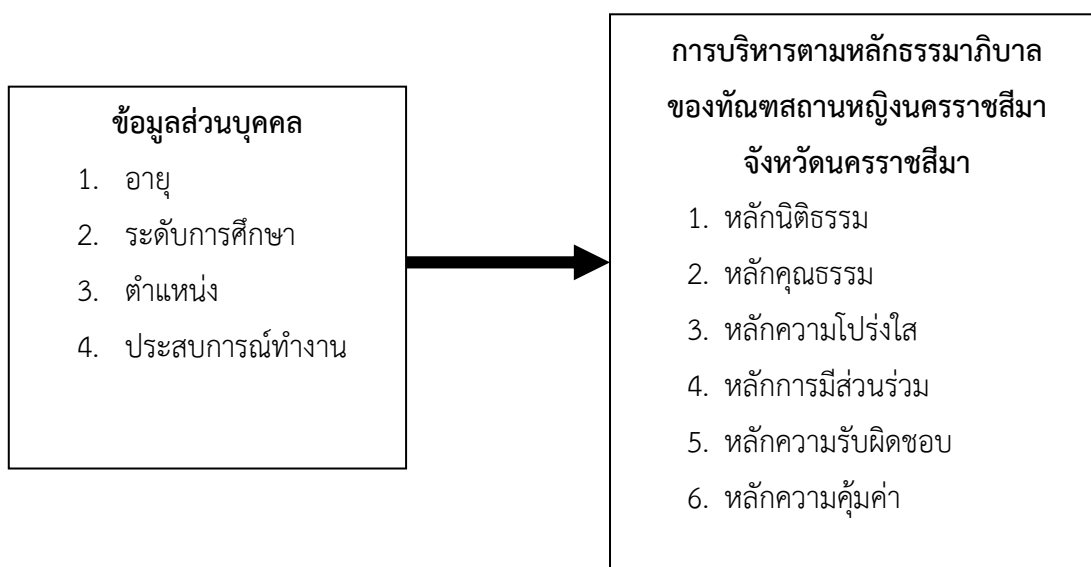
ปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิง
นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

1.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา
จังหวัดนครราชสีมา มีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา จึงเป็นที่มา
ของกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัด

นครราชสีมา จำนวน 6 ด้าน คือ

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมาผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1.6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยทำการศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้กรอบแนวคิดเรื่องธรรมาภิบาลจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม พ.ศ. 242 จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542)

1.6.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง จำนวน 136 คน (ทัศนสถานหญิงนครราชสีมา, 2562)

1.6.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยใช้เวลาในการวิจัย ระหว่าง เดือน มีนาคม – สิงหาคม พ.ศ. 2562

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้ให้คำนิยามศัพท์ที่ใช้เฉพาะการศึกษาครั้งนี้ดังนี้

1. การบริหารของหน่วยงาน หมายถึง กระบวนการ หรือวิธีการในการนำทรัพยากรทางการบริหารทั้งในทางวัตถุ และบุคคลมาดำเนินการภายในส่วนงานต่างๆ ขององค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

2. หลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี โดยใช้กฎเกณฑ์ที่เหมาะสม ยึดความถูกต้องเป็นธรรม ตามหลักสำคัญดังนี้

1) หลักนิติธรรม หมายถึง บุคลากรปฏิบัติตามหลักนิติธรรมโดยการใช้กฎหมายเป็นกรอบบรรทัดฐาน โดยคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งทุกคนในองค์กรจะต้องให้การเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย อีกทั้งจะต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรมไม่เอื้อแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง

2) หลักคุณธรรม หมายถึง หลักการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม เพื่อเป็นกรอบในการควบคุมพฤติกรรมของบุคลากรที่จะต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือน มีความสุจริต และต้องปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างแก่ประชาชน บริหารกิจการงานอย่างตรงไปตรงมาและรายงานผลการดำเนินงานอย่างถูกต้อง

3) หลักความโปร่งใส หมายถึง หลักที่ใช้ในการปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กร ให้มีความเปิดเผยตรงไปตรงมาไม่ซ่อนเร้นหรือปิดบังการบริหารงาน ทั้งการให้ข้อมูลและการให้โทษ อีกทั้งยังต้องแสดงให้เห็นถึงข้อมูลต่างๆ ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของการดำเนินการ และสามารถตรวจสอบขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานได้ นอกจากนี้ประชาชนจะต้องสามารถ เข้าถึงและรับทราบข้อมูลข่าวสารสาธารณะของทางราชการได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

4) หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง หลักที่เปิดโอกาสให้บุคลากรสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกัน ตลอดจนส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันของบุคลากร และการเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะ รวมไปถึงในเรื่องของการประสานงานความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกัน

5) หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อองค์กรให้เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและกล้าที่จะยอมรับผลดีและเสียจากการกระทำของตน ซึ่งจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ส่วนรวมเป็นหลักและมีจิตใจที่เสียสละและเห็นคุณค่าขององค์กร

6) หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงาน โดยมีวิธีปฏิบัติและสร้างคู่มือปฏิบัติแล้ว ประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน

3. ทัศนสถานหญิงนครราชสีมา หมายถึง หน่วยงานที่มีประสิทธิภาพในการควบคุม แก้ไขฟื้นฟูและพัฒนาผู้กระทำผิดให้กลับสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ ตั้งอยู่ที่เลขที่19 หมู่ 1 ถนน มิตรภาพ ตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว นครราชสีมา 30140

4. บุคลากรในหน่วยงาน หมายถึง บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ในทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ในครั้งนี้เพื่อ

1. ทราบผลการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

2. ทราบผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน

3. สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
2. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาล ตรงกับ คำภาษาอังกฤษว่า Good Governance มีการพูดถึงแนวคิดนี้เป็นครั้งแรกในหน่วยงานระหว่างประเทศที่ให้ความช่วยเหลือในด้านการพัฒนาประเทศตั้งแต่ปลายคริสต์ศักราชที่ 1980 เป็นต้นมาในช่วงนั้นได้มีการใช้คำว่า Good Governance อย่างกว้างๆในการกล่าวถึงธรรมชาติและรูปแบบของระบบการเมืองที่ครอบคลุมถึงความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติ (Accountability) และความโปร่งใส (Transparency) ในการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังมักถูกนำไปเชื่อมโยงกับเงื่อนไขทางการเมืองเช่น ความเป็นประชาธิปไตย (รัชยา ภักดีจิตต์, 2557)

มูลเหตุจูงใจให้บุคคลเหล่านี้หันมามองการบริหารจัดการที่ดี คือความล้มเหลวของประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือในการพัฒนาประเทศตามแนวทางของประเทศซีกโลกตะวันตก เนื่องจากรัฐไร้ความสามารถที่จะดำเนินการตามที่ได้รับคำแนะนำ ทั้งนี้มุมมองดังกล่าวถือว่ารัฐบาลเป็นศูนย์กลางของการตัดสินใจที่สำคัญในสังคมทุกระดับ จึงมีการเรียกร้องให้มีการปรับปรุงการบริหาร ซึ่งรวมถึงการปรับปรุงโครงสร้าง และระเบียบกฎเกณฑ์ที่ค่อนข้างซับซ้อนของรัฐ เพื่อเอื้อต่อการนำนโยบายในการพัฒนาประเทศไปสู่การปฏิบัติ

2.1.1 ความสำคัญของธรรมาภิบาล

ประเทศไทย ได้เริ่มมีการกล่าวถึงแนวคิดการบริหารแบบธรรมาภิบาลในช่วงก่อนการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 แต่ไม่แพร่หลายเท่าที่ควร จนกระทั่งเกิดภาวะวิกฤติเศรษฐกิจกับประเทศไทยในปี 2540 ได้ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคม สาเหตุสำคัญประการหนึ่งเกิดขึ้นจากระบบการบริหารขาดประสิทธิภาพ ขาดกลไก และกฎเกณฑ์ที่ดีพอ ในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับองค์กร ทั้งในภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้ประชาชนยังขาดข้อมูลข่าวสาร ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมือง รวมถึงปัญหาการทุจริตประพทุติมิชอบ ซึ่งเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง และมีการร่วมกันกระทำทุจริตอย่างเป็นกระบวนการ จึงทำ

ให้ไม่มีโอกาสในการร่วมตัดสินใจและร่วมแก้ไขปัญหา ทำให้ประเทศขาดเสถียรภาพด้านการเงิน เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณสำหรับใช้ในการบริหารประเทศ รัฐบาลจึงจำเป็นต้องกู้เงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Money Fund-IMF) จำนวน 17.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งการกู้ยืมเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศมีเงื่อนไขประการหนึ่ง คือรัฐบาลต้องมีระบบการบริหารที่ดี ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจึงแก้ไขรัฐธรรมนูญและประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับประชาชนเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2540 สารระสำคัญในรัฐธรรมนูญฉบับนี้คือ ข้อบัญญัติว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานภาครัฐและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รวมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ดีในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2540-2544) โดยสรุปได้ว่า ยุทธศาสตร์การบริหารที่ดีต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหา และสนองตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

ต่อมาได้มีการประกาศระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2542 ได้ตรา พ.ร.บ.ระเบียบบริหารแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 ซึ่งบัญญัติให้การบริหารราชการและการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้การบริหารส่วนราชการของหน่วยงานภาครัฐมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้พระราชบัญญัติกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้ส่วนราชการและข้าราชการกำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์การปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือการบริหารแบบธรรมาภิบาล สำหรับยึดเป็นแนวปฏิบัติการปฏิรูประบบราชการ โดยกำหนดข้อบัญญัติว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี กระตุ้นให้หน่วยงานสังกัดภาครัฐต่างเร่งพัฒนาประสิทธิภาพระบบการบริหารงานในหน่วยงาน โดยปรับเปลี่ยนระบบบริหารจากแบบเดิมที่ขาดประสิทธิภาพ มาใช้หลักการบริหารแบบธรรมาภิบาล ปรับปรุงบทบาทหน้าที่ปรับโครงสร้างองค์การ และปรับเปลี่ยนระบบการบริหารจากแบบเดิมๆที่ไม่คล่องตัว และขาดความโปร่งใสมาเป็นระบบการบริหารที่มีความคล่องตัว โปร่งใส ซื่อตรง เป็นธรรม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนปรับเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม และวิธีทำงานของข้าราชการพนักงานและลูกจ้าง โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชน ซึ่งเป็นระบบการบริหารที่สอดคล้องกับหลักการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย (ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์, 2546; บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2546 อังโน บุญใจ ศรีสถิตย่นรากร, 2551)

2.1.2 ความหมายของธรรมาภิบาล

ความหมายของธรรมาภิบาล มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับธรรมาภิบาลกล่าวถึงและให้ความหมายของธรรมาภิบาลดังต่อไปนี้

Agere ได้ให้นิยามคำว่า ธรรมาภิบาล คือ การมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ตรวจสอบได้และมี

ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เพื่อให้หลักประกันว่าการดำเนินนโยบายทางการเมือง สังคม และ เศรษฐกิจวางอยู่บนฉันทานุมัติอย่างกว้างขวางของสังคม โดยจะมีนัยสำคัญต่อประเด็นในเรื่องความ เสมอภาคความ ยากจน และคุณภาพชีวิต (Agere & Commonwealth Secretariat Management and Training Services Division, 2000)

World Bank (1992) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดการพัฒนา โดยฟังเสียงจากประชาชน

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542) ได้ให้นิยามของธรรมาภิบาลว่า หมายถึง ระบบ โครงสร้างและ กระบวนการต่างๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความสมดุลขึ้นระหว่างภาค ประชาสังคม ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคปัจเจกชนและครอบครัว ภาคต่างประเทศ เพื่อที่ภาค ต่างๆ ของสังคม จะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติสุข

Kijare (2006) ได้ให้นิยามคำว่า ธรรมาภิบาล เกิดจากคำว่า ธรรม บวกกับ อภิบาล (การ รักษาธรรม) มาจากคำภาษาอังกฤษว่า good governance) คือ การปกครองที่มีหลักการ ความ รับผิดชอบ รับการตรวจสอบสาธารณะ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ความมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

Weiss (2000) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาล ไว้ว่า เป็นแนวทางการ บริหารงานของรัฐ ที่ก่อให้เกิดการเคารพสิทธิมนุษยชน และหลักนิติธรรม การเสริมสร้างประชาธิปไตย มีความ โปร่งใส และมีความสามารถในการบริหารจัดการสาธารณะเป็นการบริหารงานด้วยหลัก คุณธรรมจริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งเป็นพื้นฐานของการบริหารงานที่ผู้บริหารที่ดีพึงปฏิบัติ

บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร (2551) ให้ความหมายธรรมาภิบาลว่า เป็นระบบบริหารจัดการที่มี กฎระเบียบ กติกา มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ใช้อำนาจโดยชอบธรรมและผู้เกี่ยวข้องได้รับ ผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม

เทียมจิต จันทรมณี (2550) ให้ความหมายของธรรมาภิบาล หรือการบริหารจัดการที่ดี หมายถึง ระบบการบริหารจัดการองค์การที่ปฏิบัติงานด้วยการให้ทุกคนมีส่วนร่วม มีความเสมอภาค เท่าเทียม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติ มีความซื่อสัตย์สุจริต มี คุณธรรมจริยธรรม มีจรรยาบรรณในการปฏิบัติวิชาชีพ มีระบบกฎหมายและการบังคับใช้ อย่างมี ประสิทธิภาพ เน้นบทบาทสำคัญของผู้บริหารในฐานะผู้ทำให้เกิดบริการที่คุณภาพตามความต้องการ ของผู้รับบริการ สนับสนุนบทบาทอิสระในแต่ละระดับของการบริหารงาน ลดการควบคุมจาก ส่วนกลาง เรียกร้องให้เกิดความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งระดับบุคคลและองค์การ ตระหนักถึง ความสำคัญของทรัพยากรที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้

ทรงลักษณ์ ณ นคร (2555) ให้ความหมายของธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารจัดการที่ ดี มีความเป็นธรรม เนื่องจากเป็นการบริหารจัดการที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมตัดสินใจร่วม

รับผิดชอบ รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ โดยจัดสรรการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบรรลุเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับ ผลประโยชน์อย่างสมดุลและเป็นธรรม

ริชชา ภัคคีจิตต์ (2557) กล่าวถึงความหมายธรรมาภิบาลที่โครงการเพื่อการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Program หรือ UNDP) ได้นิยามไว้ว่าเป็นการดำเนินงานของผู้มีอำนาจทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ที่จะจัดการกับกิจการของ ประเทศในทุก ระดับที่ประกอบด้วย การมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ รวมถึงประสิทธิผล และประสิทธิภาพโดยเน้นการพัฒนาที่ให้ความสำคัญแก่ความเท่าเทียมกัน การให้อำนาจการมีงานทำ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า จากการให้ความหมายและคำนิยามของนักวิชาการข้างต้น สรุปได้ว่าธรรมาภิบาล หมายถึง ระบบการบริหารจัดการองค์การที่ดี เพื่อให้เกิดการพัฒนา โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้มีส่วนร่วมทั้งภาคประชาสังคม ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคปัจเจกชนและครอบครัวซึ่ง จะช่วยให้องค์การเกิดการพัฒนาอย่างรวดเร็วและยั่งยืนต่อไป ทุกคนมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม มีจรรยาบรรณในการปฏิบัติวิชาชีพ มีระบบ กฎหมายและการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพมีความเป็นธรรมเสมอภาคเท่าเทียม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ใช้อำนาจโดยชอบธรรมและผู้เกี่ยวข้องได้รับผลประโยชน์มีความเป็นธรรม เน้นบทบาท สำคัญของผู้บริหารในฐานะผู้ทำให้เกิดบริการที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพตามความ ต้องการของผู้รับบริการ สนับสนุนบทบาทอิสระในแต่ละระดับของการบริหารงาน ลดการควบคุมจากส่วนกลาง ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้

2.1.3 องค์ประกอบของธรรมาภิบาล

การจัดวิธีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลนั้นอาจไม่มีวิธีที่ดีที่สุดเพียงวิธีเดียว ดังนั้น ความหมายหรือวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ของหน่วยงานต่างๆ จึงมีความแตกต่างกันไป แต่องค์ประกอบที่แตกต่างกันไปในนั้นจะมีองค์ประกอบร่วมที่คล้ายคลึงกันเป็น รากฐานของการสร้างธรรมาภิบาล ซึ่งองค์ประกอบของธรรมาภิบาลมีดังต่อไปนี้

Agere (2000) กล่าวว่า องค์ประกอบพื้นฐานของการสร้างธรรมาภิบาล

1. ภาระรับผิดชอบ หมายถึง การกำหนดให้บุคคลและองค์การ ทั้งที่มาจากการเลือกตั้ง และการแต่งตั้ง ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐ ต้องมีความรับผิดชอบต่อ สาธารณะในเรื่องที่เกี่ยวกับการกระทำกิจกรรม หรือการตัดสินใจใดๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสาธารณะ
2. ความโปร่งใส หมายถึง การที่สาธารณชนมีโอกาสรับรู้ นโยบายด้านต่างๆ ของ รัฐบาลและมีความมั่นใจว่ารัฐบาลมีความตั้งใจจริงในการดำเนินการตามนโยบายนั้น ซึ่งจะเกิดเช่นนั้น ได้เมื่อประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม สามารถตรวจสอบการทำงาน ชี้แจง และถ้อยแถลงต่างๆ ของ

รัฐบาล นอกจากนี้ความโปร่งใสยังทำให้เกิดการติดตามตรวจสอบของสาธารณชนมีความถูกต้องมากขึ้น

3. การปราบปรามการทุจริตและการประพฤตินิชอบ การทุจริตส่วนใหญ่ หมายถึง การกระทำของหน่วยราชการหรือของข้าราชการที่มีชอบด้วยกฎหมาย การปราบปราม ทุจริตและการประพฤตินิชอบจึงถือเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่แสดงความตั้งใจจริงในการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้น

4. การจัดวิธีการปกครองแบบมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีบทบาทและอิทธิพลในการตัดสินใจดำเนินนโยบาย และมีส่วนในการควบคุมสถาบัน ตลอดจนการจัดสรรการใช้และการรักษาทรัพยากรต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคน อันจะทำให้เกิดการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ การมีส่วนร่วมเกิดขึ้น ได้ในหลายระดับด้วยกัน นับแต่ระดับรากหญ้า โดยผ่านสถาบันในระดับท้องถิ่นและเทศบาลไปจนถึง ระดับภูมิภาค และระดับชาติภายใต้รูปแบบการปกครองที่มีการกระจายอำนาจและยืดหยุ่นตลอดจน การมีส่วนร่วมในภาคเอกชน

5. การสร้างกรอบทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้เข้มแข็ง หมายถึง การมีกฎหมายที่มีความชัดเจนและนำมาใช้อย่างเป็นเอกภาพ และเป็นระบบกฎหมายที่มีบทลงโทษที่เหมาะสมเพื่อป้องปรามผู้คิดละเมิด หรือลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนระบบกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่ดีจะช่วยส่งเสริมการปกครองตามหลักนิติธรรม สิทธิมนุษยชน และการพัฒนาเศรษฐกิจ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541) กล่าวถึงองค์ประกอบของธรรมาภิบาล ตามที่โครงการเพื่อการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Program หรือ UNDP ปี 1994) ได้กำหนดไว้ว่ามี 9 ประการ ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) ชายและหญิงทุกคนควรมีสิทธิมีเสียงในการตัดสินใจทั้งโดยทางตรงหรือผ่านทางสถาบันตัวแทนอันชอบธรรมของตน ทั้งนี้การมีส่วนร่วมที่เปิดกว้างนั้นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มและการแสดงความคิดเห็น รวมถึงการสามารถเข้ามีส่วนร่วมอย่างมีเหตุผลในเชิงสร้างสรรค์

2) กฎหมายที่ยุติธรรม (Rule of law) กรอบตัวบทกฎหมายต้องมีความเป็นธรรม และไม่มี การเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของสิทธิมนุษยชน

3) ความเปิดเผยโปร่งใส (Transparency) ต้องอยู่บนพื้นฐานของการไหลเวียนอย่างเสรีของข้อมูล ข่าวสาร บุคคลที่มีความสนใจเกี่ยวข้องจะต้องสามารถเข้าถึงสถาบันกระบวนการ และข้อมูลข่าวสารได้โดยตรง ทั้งนี้การได้รับข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนี้ต้องมีความเพียงพอต่อการทำความเข้าใจและการติดตามประเมินสถานการณ์

4) การมีฉันทานุมัติร่วมในสังคม (Consensus Orientation) มีการประสานความแตกต่างในผลประโยชน์ของฝ่ายต่างๆ เพื่อหาข้อยุติร่วมกันอันจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ไม่ว่าจะ เป็นนโยบายและกระบวนการขั้นตอนใดๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

5) การตอบสนอง (Responsiveness) สถาบันและกระบวนการดำเนินงานต้องพยายามดูแลเอาใจใส่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

6) ความเสมอภาค (Equity) ชายและหญิงทุกคนต้องมีโอกาสในการปรับปรุงสถานะหรือรักษาระดับชีวิตความเป็นอยู่ของตน

7) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) สถาบันและกระบวนการ ต้องสร้างผลสัมฤทธิ์ที่ตรงต่อความต้องการและขณะเดียวกันก็ต้องใช้ ทรัพยากรให้เกิด ประโยชน์สูงสุด

8) พันธะความรับผิดชอบต่อสังคม (Accountability) ผู้มีอำนาจตัดสินใจ ไม่ว่าจะ อยู่ในภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรภาคประชาสังคมก็ตาม ต้องมีภาระรับผิดชอบต่อสาธารณชน ทั่วไปและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถาบันของตน

9) การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Vision) ผู้นำและบรรดา สาธารณชนต้องมี มุมมองที่เปิดกว้างและเล็งการณ์ไกลเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมือง และการพัฒนามนุษย์ (สังคม) รวมถึงมีจิตสำนึกกว่าอะไรคือความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาดังกล่าว ตลอดจนมีความ เข้าใจในความสลับซับซ้อนของบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคมซึ่งเป็น สิ่งที่อยู่ในแต่ละ ประเด็นนั้น WTI NISHI พาวิทยาลัย

บวรศักดิ์ อูวรรณโณ (2542) กล่าวว่า กระบวนการที่เป็นหัวใจของธรรมาภิบาล นั้นมี 3 ส่วน ที่ต้องเชื่อมโยงกัน คือ

1. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการสังคม (Participation)
2. ความโปร่งใสของกระบวนการตัดสินใจ (Transparency) ซึ่งทำให้การทุจริตและ บิดเบือนผลประโยชน์ของภาคอื่นๆไปเป็นการกระทำของตน กระทำได้ยากหรือไม่ได้
3. ความรับผิดชอบที่ต้องตอบคำถาม (Accountability) และถูกวิจารณ์ ได้รวมทั้ง ความรับผิดชอบในผลการตัดสินใจ

Weiss (2000) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ที่สามารถนำมาใช้ในการ บริหารบ้านเมืองให้เกิดความสำเร็จ ประกอบด้วย 5 หลักการสำคัญ ดังนี้

- 1) หลักความ รับผิดชอบ (Accountability)
- 2) หลักประสิทธิภาพ (Efficient)
- 3) หลักกฎหมาย (Lawful)
- 4) หลักการเป็นผู้แทน ตัวแทนในการบริหารจัดการ (Representative)

5) หลักความโปร่งใส (Transparent) (Weiss, 2000)

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development: OECD) ปี 2004 ได้กำหนดหลักธรรมาภิบาลไว้ 6 ด้าน ได้แก่

- 1) การสร้างความมั่นใจในการมีกรอบโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการที่มีประสิทธิผล (Ensuring the Basis for an Effective Corporate Governance Framework)
- 2) สิทธิของผู้ถือหุ้น และหน้าที่ที่สำคัญของเจ้าของกิจการ (The Rights of Shareholders and Key Ownership Functions)
- 3) การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน (The Equitable Treatment of Shareholders)
- 4) การคำนึงถึงบทบาทของผู้ถือหุ้น (The Role of Stakeholders)
- 5) การเปิดเผย ข้อมูลและความโปร่งใส (Disclosure and Transparency)
- 6) ความรับผิดชอบของ คณะกรรมการ (The Responsibilities of the Board)

Porter - O'Grady (2001) กล่าวว่า หลักการบริหารร่วมกันประกอบด้วย 4 หลักการ ได้แก่

- 1) การทำงานร่วมกัน (Partnership)
- 2) ความรับผิดชอบ (Accountability)
- 3) ความ เสมอภาค (Equity)
- 4) ความเป็นเจ้าของ (Ownership) (Porter- O' Grady, 2001)

บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมีลี (2546) หลักธรรมาภิบาลของสำนักงาน ข้าราชการพลเรือน ว่าประกอบด้วยหลักการสำคัญ 6 ประการ คือ

1) หลักนิติธรรม มีกฎหมาย และกฎเกณฑ์ที่มีความเที่ยงตรง เป็นธรรมต่อทุกฝ่ายในสังคม และการบังคับใช้กฎหมาย มีความยุติธรรม และบังคับใช้อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ

2) หลักความโปร่งใส เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันโดยปรับปรุง กลไกการทำงานขององค์กรทุกองค์กรให้มีความโปร่งใส มีกระบวนการทำงาน กฎเกณฑ์กติกา ข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยตรงไปตรงมาตรวจสอบได้ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารของทางราชการได้สะดวก มีระบบตรวจสอบที่ดี มีสื่อมวลชนที่เป็นอิสระ

3) หลักความรับผิดชอบ ตระหนักในสิทธิและหน้าที่มีจิตสำนึกในความ รับผิดชอบต่อสังคมการตัดสินใจกระทำใด ๆ ต้องกระทำโดยมีพันธะความรับผิดชอบต่อสาธารณะ หรือผู้มีส่วนได้เสียกับหน่วยงานนั้น และกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำนั้นๆ

4) หลักความคุ้มค่า มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าโดยยึดถือประโยชน์สูงสุดของสังคมและประเทศชาติ

5) หลักการมีส่วนร่วม บริหารจัดการโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในสังคมในทุกๆ ระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่สำคัญ และมีผลกระทบต่อผู้คนและสังคม

6) หลักคุณธรรม คนในสังคมมีจิตสำนึกและยึด มั่นในความถูกต้องดีงาม มีคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย

อมรา พงศาพิชญ์ (2541) กล่าวถึงองค์ประกอบของธรรมาภิบาล ตามที่ธนาคาร เพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank หรือ ADB) ได้ให้องค์ประกอบไว้ 5 ประการ คือ

- 1) การทำงานอย่างมีหลักการและเหตุผล (Accountability)
- 2) การมีส่วนร่วม (Participation)
- 3) สามารถคาดการณ์ได้ (Predictability)
- 4) มีความโปร่งใส (Transparency)
- 5) มีความเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบทั้ง 4 ข้างต้น

สุพัตนา สุทธิกุลสมบัติ (2550) กล่าวถึงองค์ประกอบของธรรมาภิบาล ตามที่องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติสำหรับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (UNESCAP) กำหนดองค์ประกอบหรือหลักการของธรรมาภิบาล 8 หลักการ คือ

- 1) การมีส่วนร่วม (Participatory)
- 2) การปฏิบัติตามกฎหมาย (Rule of Law)
- 3) ความโปร่งใส (Transparency)
- 4) ความรับผิดชอบ (Responsiveness)
- 5) ความสอดคล้อง (Consensus Oriented)
- 6) ความเสมอภาค (Equity and Inclusiveness)
- 7) หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency)
- 8) การมีเหตุผล (Accountability)

สถาบันพระปกเกล้า (2549) ศึกษาตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่ง ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ได้แก่ กระดานไว้

1) หลักนิติธรรม เป็นหลักการที่คุ้มครองสิทธิเสรีภาพ หน่วยงานปฏิบัติ หน้าที่ตามหลักความชอบของกฎหมาย หน่วยงานยึดหลัก “ไม่มีความผิดไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย” และหน่วยงานยึดหลักการทำงานภายใต้กฎระเบียบสูงสุด

2) หลักคุณธรรม เป็นหลักที่แสดงให้เห็นถึงการปลอดจากการทุจริต การปลอดจากการทำผิดวินัย การปลอดจากการกระทำผิดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ และความเป็นกลางของผู้บริหาร

3) หลักความโปร่งใส เป็นหลักที่แสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสด้าน โครงสร้างของระบบงาน ความโปร่งใสด้านระบบการให้คุณ ความโปร่งใสของระบบการให้โทษ และความโปร่งใสด้านการเปิดเผยของระบบงาน

4) หลักการมีส่วนร่วม เป็นการมีส่วนร่วมในระดับการให้ข้อมูลประชาชน การมีส่วนร่วมในระดับรับฟังความคิดเห็นและปรึกษาหารือ การมีส่วนร่วมในระดับวางแผน/ตัดสินใจ และการพัฒนาศักยภาพในการมีส่วนร่วม สร้างความเข้าใจให้กับสาธารณชน

5) หลักสำนึกรับผิดชอบ หน่วยงานมีการสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน ที่มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบติดตามประเมินผล มีการจัดการกับผู้ไม่มีผลงาน และควรมีแผนสำรอง

6) หลักความคุ้มค่า เน้นในเรื่องการประหยัด การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีศักยภาพในการแข่งขัน

7) หลักการจัดการทรัพยากรมนุษย์ เน้นในเรื่องการจัดการอย่างบูรณาการ การติดต่อสื่อสาร การบริหารให้เกิดการปฏิบัติงาน การสร้างสรรค์และสร้างเสริม การเชื่อมโยงในการทำงาน การพัฒนาความสามารถ ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การสร้างความไว้วางใจ และการสร้างความผูกพันหน่วยงาน

8) หลักการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เน้นในเรื่องการมีการเรียนรู้จากภายนอก พัฒนาการเรียนรู้จากภายนอก นำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงาน เสริมสร้างความสามารถ การจัดการความรู้ การใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี และการสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้

9) หลักการบริหารจัดการ มีแผนงานและการทบทวนภารกิจ สำนวจความ ต้องการของประชาชน มีกลยุทธ์ในการบริหาร บริหารแบบมีส่วนร่วม การศึกษาวิจัย การคาดคะเน ความเสี่ยง การมีการกระจายอำนาจ และการบริการประชาชน มิใช่การกำกับ

10) หลักการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีการจัดการชุดข้อมูล การมีเครือข่ายสารสนเทศ มีการเชื่อมโยงเทคโนโลยี และการนำเทคโนโลยีไปใช้จริง

บุญใจ ศรีสถิตย์นรากร (2551) กล่าวถึงหลักการบริหารแบบธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 6 หลักการ ได้แก่

1. หลักนิติธรรม (Rule of Law) หลักการบริหารโดยยึดกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เป็นธรรมขององค์กร และยึดกฎหมายบ้านเมือง รวมทั้งยึดกฎหมายสหภาพแรงงาน คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของผู้ปฏิบัติงาน

2. หลักการจัดการแบบมีส่วนร่วม (Participative management) เป็นการบริหารจัดการโดยการกระจายอำนาจจากผู้บริหารระดับสูงสู่ผู้บริหารระดับล่างและผู้ปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรทุกระดับมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ให้เอกสิทธิ์ในการทำงาน

(Autonomy) ซึ่งหมายถึงให้อิสระให้อำนาจ และมอบความรับผิดชอบที่เหมาะสมกับ ขอบเขตหน้าที่ โดยผู้บริหารระดับสูงกระทำบทบาทเป็นผู้เสริมสร้างพลังอำนาจ

3. หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง การบริหารด้วยความ ความซื่อสัตย์ น่าเชื่อถือ ใ้วางใจ ให้ผู้ปฏิบัติงานทราบผลการดำเนินงานขององค์การ มีหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือเพื่อการตรวจสอบ

4. หลักความรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง มีความตระหนักในสิทธิและหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ใส่ใจปัญหาสาธารณะไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ไม่เบียดเบียนธรรมชาติ คำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคมมากกว่าผลประโยชน์ต่อตนเอง รวมทั้งยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างของบุคคลในองค์การ ตลอดจนกล้ายอมรับและรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากการ กระทำของตน

5. หลักความคุ้มค่า (Value of money) หมายถึงบริหารโดยคำนึงถึงการใช้จ่ายทรัพยากร อย่างประหยัดคุ้มค่าใช้จ่ายและเกิดประโยชน์สูงสุด กำกับและการประเมินผลการดำเนินงานของทุกโครงการ โดยประเมินผลสัมฤทธิ์ (Result) ครอบคลุมทั้งผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (outcome) รวมทั้งจัดทำงบประมาณแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Based Budgeting: SPBB)

6. หลักคุณธรรมและจริยธรรม (Ethics) หมายถึง การบริหารโดยมีความเมตตา เห็นอกเห็นใจและเข้าใจผู้ปฏิบัติงาน ขยัน อดทน มีความยุติธรรม และมีจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นการกระทำและความคิดที่ถูกต้องดีงาม รวมถึงการทำหน้าที่ของตนให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ละเว้นการกระทำในสิ่งที่ไม่ดีงาม กระทำการงานและดำรงชีวิตอย่างฉลาด ด้วยความรอบครอบ ด้วยสติและปัญญา รู้เหตุรู้ผล รู้กาลเทศะ เสียสละอุทิศตนมุ่งมั่นและบากบั่น

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ หรือ ก.พ.ร. (2552) หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Framework) ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 10 หลักการ มีดังนี้

1) ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้ ทรัพยากร อย่างประหยัด เกิดผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ต้องมีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก และลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยและไม่มีความจำเป็น

2) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ มีการวางแผนเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็น ระบบและมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการติดตาม

ประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3) การตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการ ต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดสร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม

4) ภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้า หมาย ที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะเพื่อประโยชน์ ในการตรวจสอบ และการให้คุณให้โทษ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหา และผลกระทบใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

5) เปิดเผย โปร่งใส (Transparency) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมารวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น และเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นไปโดยง่าย

6) หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้ อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่างๆ

7) ความเสมอภาค (Equity) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้อง ให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่นๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการ สาธารณะของ กลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย

8) การมีส่วนร่วมการพยายามแสวงหา/ฉันทามติ (Participation/Consensus Oriented) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอ ปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหาร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงาน และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ต้องมีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลง ร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ

9) การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง ในการปฏิบัติ ราชการควรมีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่ ผู้ปฏิบัติงานใน

ระดับต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการโอนถ่ายบทบาทและภารกิจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคส่วนอื่นๆ ในสังคม

10) คุณธรรมจริยธรรม (Morality/Ethics) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีจิตสำนึก ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็น ไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และจรรยาบรรณ วิชาชีพ ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของระบบราชการไทย 8 ประการ (I AM READY) ได้แก่

I - Integrity ซื่อสัตย์และกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง

A - Activeness ทำงานเชิงรุก คิดเชิงบวกและมีจิตบริการ

M - Morality มีศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม

R - Responsiveness คำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นที่ตั้ง

E - Efficiency มุ่งเน้นประสิทธิภาพ

A - Accountability ตรวจสอบได้

D - Democracy ยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย

Y - Yield มุ่งผลสัมฤทธิ์

รัชนา ภัคคีจิตต์ (2557) กล่าวถึงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งได้ระบุถึงหลักธรรมาภิบาลที่สำคัญ 6 ประการ ได้แก่

1) หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านี้ โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2) หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ

3) หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

4) หลักความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกใน ความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณสุขของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

5) หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนใน ชาติ

โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการ ให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

6) หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่ สวนสาธารณะ การแสดงประชามติ หรืออื่นๆ

สรุปได้ว่า จากการศึกษาและทบทวนองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ได้นำมาประยุกต์ใช้ในองค์การต่างๆ เช่นเดียวกันกับ ทัศนสถานหญิงนครราชสีมาจะต้องสร้างการบริหารจัดการและการปฏิบัติการพยาบาลที่ดี ที่เหมาะสมกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้เจ้าพนักงานทุกคนเกิดการรับรู้ที่ถูกต้อง ส่งผลต่อการนำพาองค์การให้ก้าวหน้า และดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความยั่งยืน โดยการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการในทัศนสถานหญิงนครราชสีมา

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

กรมราชทัณฑ์เป็นหน่วยงานหนึ่งในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นองค์กรภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยใช้ระบบเรือนจำ (Custodial Sentence) ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการลงโทษ (Objectives of Punishment) ในหลายประการด้วยกัน ตั้งแต่การแก้แค้นทดแทน (Retribution) การข่มขู่ยับยั้ง (Deterrence) ทั้งแบบทั่วไปคือ การลงโทษผู้กระทำผิดเพื่อยับยั้งมิให้ผู้อื่นกระทำความผิดและเกรงกลัวที่จะ กระทำความผิด รวมทั้งการข่มขู่ยับยั้งเฉพาะราย ซึ่งเป็นการลงโทษตัวผู้กระทำผิดโดยตรงเพื่อให้เกิดความเกรงกลัวและไม่กล้ากระทำความผิดอีกในอนาคต ขณะเดียวกันการจำคุกยังเป็นการตัดโอกาสในการกระทำความผิด (Incapacitation) โดยแยกผู้กระทำผิดออกจากสังคมเพื่อมิให้สามารถก่อความเดือดร้อนต่อสังคมได้อีก แต่การแยกผู้กระทำผิดออกจากสังคมโดยวิธีการจำคุกนั้นเป็นเพียงการแยกออกจากสังคมชั่วคราว เนื่องจากผู้กระทำผิดเหล่านี้ต้องพ้นโทษและกลับไปใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ดังนั้นการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำจึงมีการปรับเปลี่ยนจากวิธีการที่เน้นเพียงการควบคุมอย่างเดี่ยวมาเป็นการควบคุมพร้อมกับการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitation) ซึ่งปัจจุบันถือเป็นภารกิจสำคัญที่กรมราชทัณฑ์ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด เห็นได้จากพันธกิจ (Mission) ของกรมราชทัณฑ์ ที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่

(1) ควบคุม ผู้ต้องขังอย่างมีอารีภาพ

(2) แก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมเสียให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ
การทำงานของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มี ลักษณะที่แตกต่างจากข้าราชการหน่วยงานอื่น ๆ อีกทั้ง

ต้องมีความรู้เฉพาะด้าน และการใช้ทักษะในการทำงานที่หลากหลาย ซึ่งต้องสร้างความเป็นมืออาชีพในการทำงานให้บรรลุผลตามพันธกิจของกรม ราชทัณฑ์ที่กำหนดไว้เมื่อเปรียบเทียบกับในประเทศที่พัฒนาแล้วจะเห็นได้ว่า กระบวนการยุติธรรมของแต่ละประเทศสามารถตอบสนองในด้านการควบคุม ป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรม และการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้กลับสู่สังคม และอยู่ร่วมกับสังคมได้ อย่างเป็นปกติสุข โดยไม่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะตระหนักถึงการให้ความสำคัญคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ ด้วยการเน้นการอำนวย ความยุติธรรมให้แก่ประชาชนด้านความเสมอภาค สะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพและประหยัด ซึ่งเกิดจากการสร้างความเป็นมืออาชีพจากที่กล่าวมาข้างต้น นับเป็นปัญหาสำคัญของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ตั้งแต่การรับสมัครบุคคลเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ยังไม่มีกำหนดคุณสมบัติที่ชัดเจน ยกตัวอย่างเช่น วุฒิการศึกษาได้มีการกำหนดว่า ตำแหน่งในสายวิชาการ ระดับปฏิบัติการ รับสมัครปริญญาตรีทุกสาขาเป็นต้น

ภารกิจและอำนาจหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์

กรมราชทัณฑ์มีภารกิจเกี่ยวกับการควบคุม และแก้ไขพฤติกรรมนิสัยผู้ต้องขังโดยมุ่งพัฒนาเป็นองค์กร พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อแก้ไข ฟื้นฟูผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองดี มีสุขภาพกายและจิตที่ดี ไม่หวนกลับมากระทำความผิดซ้ำได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือในการประกอบอาชีพที่สุจริต และสามารถดำรงชีวิตในสังคมภายนอกได้อย่างปกติโดยสังคมให้การยอมรับ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามกฎหมาย โดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการราชทัณฑ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายของกระทรวง หลักราชาวิทยาลัย และหลักทัณฑ์วิทยา ตลอดจนข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์การสหประชาชาติ
3. ดำเนินการเกี่ยวกับการสวัสดิการและการสงเคราะห์แก่ผู้ต้องขัง
4. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สรุปได้ว่า การทำงานของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มี ลักษณะที่แตกต่างจากข้าราชการหน่วยงานอื่นๆ อีก ทั้ง ต้องมีความรู้เฉพาะด้านและการใช้ทักษะในการทำงานที่หลากหลายซึ่งต้องสร้างความเป็นมืออาชีพในการทำงานให้บรรลุผลตามพันธกิจ ของกรมกรมราชทัณฑ์มีภารกิจเกี่ยวกับการควบคุม และแก้ไขพฤติกรรมนิสัยผู้ต้องขังโดยมุ่งพัฒนาเป็นองค์กร พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองดี มีสุขภาพกายและจิตที่ดี ไม่หวนกลับมากระทำความผิดซ้ำได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือในการประกอบอาชีพที่สุจริตและสามารถดำรงชีวิตในสังคมภายนอกได้อย่างปกติ โดยสังคมให้การยอมรับ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 งานวิจัยในประเทศ

เทียมจิต จันทรมณี (2550) ศึกษาตัวชี้วัดธรรมาภิบาลในองค์การพยาบาล โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 18 คน คัดเลือกแบบ เฉพาะเจาะจงและแบบบอกต่อวิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับตัวชี้วัดธรรมาภิบาลในองค์การพยาบาล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา ได้ องค์ประกอบหลักของธรรมาภิบาลในองค์การพยาบาล 6 องค์ประกอบ ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้มา สร้างแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวชี้วัด ธรรมาภิบาลในองค์การพยาบาล ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับจากระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด ถึงระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุดนำข้อมูลที่ได้ จากรอบที่ 2 มาวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 3 ส่งแบบสอบถามกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ยืนยันความคิดเห็นที่ให้ไว้ในกรอบแบบสอบถามรอบที่ 2 จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์เดียวกับการวิเคราะห์ข้อมูลรอบที่ 2 สรุปความเหมาะสมของตัวชี้วัดธรรมาภิบาลในองค์การพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า ตัวชี้วัดธรรมาภิบาลในองค์การพยาบาล ประกอบด้วย 40 ตัวชี้วัด ตามองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ 1) หลักความรับผิดชอบ ประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัด 2) หลักการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด 3) หลักความโปร่งใส ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด 4) หลักคุณธรรมและจริยธรรม ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด 5) หลักนิติธรรม ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด และ 6) หลักความคุ้มค่า ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด

ทรงลักษณ์ ณ นคร (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบประเมินธรรมาภิบาลในองค์การพยาบาล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินธรรมาภิบาลในองค์การ พยาบาลวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 พัฒนาแบบประเมินธรรมาภิบาลใน องค์การพยาบาล ใช้แนวคิดพัฒนาแบบประเมิน Burns และ Grove (2001) กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมาภิบาล จำนวน 5 คน และกลุ่มผู้บริหารทางการพยาบาล จำนวน 258 คน รวบรวมข้อมูลด้วยการตอบแบบประเมิน และนำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ระยะที่ 2 ตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินธรรมาภิบาลในองค์การพยาบาล โดยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้บริหารทางการพยาบาล จำนวน 252 คน นำข้อมูลที่ได้ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และความเที่ยงใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค ผลการวิจัยสรุปได้ว่า แบบประเมินธรรมาภิบาลในองค์การพยาบาล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม 2) ด้านประสิทธิผล 3) ด้านความโปร่งใส 4) ด้านการ

บริหารทรัพยากรบุคคล 5) ด้านคุณภาพการบริการพยาบาล และคุณภาพด้านความเที่ยงของแบบประเมินทั้งฉบับ พบว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคเท่ากับ 97 และค่าความเที่ยงตามรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เท่ากับ 94 ด้านประสิทธิผล เท่ากับ 92 ด้านความโปร่งใส เท่ากับ 91 ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เท่ากับ 93 และด้านคุณภาพการบริการพยาบาล เท่ากับ 81

วีระศักดิ์ อุดมเดชาเวช (2556) ได้ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสาธารณสุขระดับอำเภอ อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประกอบการศึกษาได้แก่ผู้อำนวยการส่งเสริมสุขภาพตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอท่าอุเทน จำนวน 64 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการทดสอบ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One -Way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพและปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสาธารณสุขระดับอำเภอ อำเภอท่าอุเทน โดยผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสาธารณสุขระดับอำเภอ อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนมทั้ง 6 ด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสาธารณสุขระดับอำเภอ อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ศรัณยา นิลประยูร และ พิสิษฐ์ จอมบุญเรือง (2558) ทำการศึกษาระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบางประมุง อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ตามการรับรู้ของประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลบางประมุง ที่มีอายุ ตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป จำนวน 400 คนผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบางประมุง ตามการรับรู้ของประชาชนพบว่า ประชาชนที่มีเพศอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ แตกต่างกันมีการรับรู้ระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางประมุงแตกต่างกัน

ภาณุทัตต์ จูสกุล (2559) ศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรกลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักบริหารกลางสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 145 ตัวอย่าง ผลการศึกษา พบว่า บุคลากรกลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักบริหารกลางสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีการ ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นหลักต่างๆ พบว่า อยู่ในระดับสูงมาก 4 หลัก คือ หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม และหลักความ คัมค่า และอยู่ใน

ระดับมาก 2 หลัก คือ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส และผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนัก บริหารกลางสำนักงาน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำแนกตามสภาพประชากร ซึ่งประกอบด้วยเพศ ระดับการศึกษา ประเภท การจ้าง และรายได้ พบว่า 1) บุคลากรกลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักบริหาร กลางสำนักงาน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ที่ไม่ต่างกัน 2) บุคลากรกลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักบริหารกลางสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่มี ประเภทการจ้างต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ต่างกัน และ 3) บุคลากรกลุ่ม บริหารงาน บุคคล สำนักบริหารกลางสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีรายได้ต่างกันมีการ ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ไม่ต่างกัน

อนุรัก ใจปันหา วิทยา เจริญศิริ และศักดิ์พงษ์ หอมหวาน (2560) ศึกษาเรื่อง การ บริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็น แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับและแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง ซึ่งมีความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.92 ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบ t-test (Independent Sample) และ F-test (One Way ANOVA) กำหนดนัยสำคัญทาง สถิติที่ ระดับ .05 กรณีพบความแตกต่าง ใช้การเปรียบเทียบความแตกต่าง รายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของ บุคลากรที่มีต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล ของเรือนจำ จังหวัดมหาสารคาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า ระดับความคิดเห็น ของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล ของเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ด้านความ โปร่งใสมีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับแรกรองลงมาหลักคุณธรรมหลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า โดยบุคลากรที่ ที่มีเพศและประเภท บุคลากรต่างกันพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

2.3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Tahar L, Rim H., Amira H., Osama M. (2015) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Necessity of Changing Modes of the Traditional Hospital Governance โดยวัตถุประสงค์หลักของงานวิจัย นี้คือ การแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นของการเปลี่ยนรูปแบบของการกำกับดูแลโรงพยาบาลแบบ ดั้งเดิมมาเป็นรูปแบบใหม่ของการกำกับดูแลกิจการที่ดี นำไปสู่สิ่งที่แท้จริงของความคิดริเริ่มและเพิ่ม ขีดความสามารถของผู้ประกอบการโรงพยาบาล องค์การที่ได้รับการปรับปรุงมีโอกาที่จะมีส่วนร่วม ในการบูรณาการที่แท้จริงมีการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน และความสมานฉันท์ของวัฒนธรรมจะ

เพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรทรัพยากรและการปรับปรุงคุณภาพของการดูแลที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การเกิดบริการที่ดี ที่จะทำให้การทำงานของระบบโรงพยาบาลได้เร็วขึ้นและดีกว่าเดิม ผลการศึกษาพบว่า การกำกับดูแลโรงพยาบาล สามารถกำหนดระบบในการพัฒนาและการปฏิบัติที่ช่วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เชื่อมโยงกับกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพ มีการสร้างความไว้วางใจและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน โดยใช้หลักการบริหารแบบธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นการออกแบบองค์การการ ดูแลสุขภาพ และการแบ่งปันความรับผิดชอบและอิทธิพลระหว่างหน่วยงานต่างๆรวมถึงระบบและ กลไกการผลิต การเผยแพร่ข้อมูล การระดมทุนขององค์การและผู้เชี่ยวชาญ โรงพยาบาลธรรมาภิบาล ให้มีความสำคัญสูงสุดในการทำกิจกรรมทางคลินิกโดยมีเงื่อนไขว่าทุกอย่างจะทำอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงคุณภาพของการบริการที่ให้แก่ผู้ป่วย สร้างมาตรฐานสูงสุดของการปฏิบัติทางคลินิก

Kohler and Martinez (2015) ศึกษาเกี่ยวกับ ระบบบริการสุขภาพแบบมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล ในประเทศบราซิล รัฐบาลบราซิล สร้างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสภาสุขภาพ (PHCs) เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการ และนโยบาย สาธารณสุข ประชาชนส่วนใหญ่สามารถเข้าบริการบริการสุขภาพ และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลลัพธ์ทางสุขภาพ การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการวิจัยโดยการสัมภาษณ์แบบถึงโครงสร้าง (semi-structured interviews) ในสมาชิกสภาสุขภาพ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง 8 เทศบาล 7 รัฐ สมาชิกสภาถูกสัมภาษณ์ในภาษาโปรตุเกสผ่านทางโทรศัพท์ในเดือนมิถุนายนและเดือนกรกฎาคมของปี 2013 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์โดยใช้โดยใช้ฐานข้อมูลของ (SIACS) เพื่อตรวจสอบยืนยัน ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ระบบการจัดการที่ดีหรือธรรมาภิบาล ของคณะกรรมการสภาสุขภาพยังมีความล่าช้า เกี่ยวกับวาระการประชุม การเป็นผู้นำในการตัดสินใจ ขาด การฝึกอบรมของสมาชิกสภาสุขภาพ สมาชิกสภาสุขภาพขาดความโปร่งใส ขาดแนวทางการตรวจสอบ ขาดการสนับสนุนจากรัฐบาล ข้อเสนอแนะคือจะต้องมี การทบทวนโครงสร้างของการกำกับดูแล กระบวนการ การเป็นสมาชิกสภาสุขภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมาจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบสำรวจความคิดเห็น (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ คือ บุคลากรทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง จำนวน 136 คน (ทัศนสถานหญิงนครราชสีมา, 2562)

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน ลักษณะข้อคำถามมีทั้งเป็นแบบเติมคำลงในช่องว่างและแบบให้เลือก (Checklist)

ตอนที่ 2 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ประกอบไปด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม

หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 35 ข้อ โดยเป็นคำถามเชิงบวกทั้งหมด มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามหลักของ Likert Scale (ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์, 2557) สำหรับการวัดระดับความคิดเห็นจะมีระดับการวัดดังนี้

ระดับความมีธรรมาภิบาลมากที่สุด	มีค่าคะแนนเป็น 5
ระดับความมีธรรมาภิบาลมาก	มีค่าคะแนนเป็น 4
ระดับความมีธรรมาภิบาลปานกลาง	มีค่าคะแนนเป็น 3
ระดับความมีธรรมาภิบาลน้อย	มีค่าคะแนนเป็น 2
ระดับความมีธรรมาภิบาลน้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเป็น 1

ซึ่งมีเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน จากสูตรคำนวณระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตรคำนวณช่วงความกว้างของชั้น ดังนี้ (ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์, 2557)

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

คะแนน 4.21-5.00	หมายถึง ความมีธรรมาภิบาลมากที่สุด
คะแนน 3.41-4.20	หมายถึง ความมีธรรมาภิบาลมาก
คะแนน 2.61-3.40	หมายถึง ความมีธรรมาภิบาลปานกลาง
คะแนน 1.81-2.60	หมายถึง ความมีธรรมาภิบาลน้อย
คะแนน 1.00-1.80	หมายถึง ความมีธรรมาภิบาลน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดยเป็นคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-End)

1.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาสร้างแบบสอบถาม โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
3. สร้างเครื่องมือในการวิจัย

4. เสนอร่างเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ
5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงทางเนื้อหา (Content Validity) หรือความสอดคล้องระหว่างข้อความที่เขียนขึ้นในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยเกณฑ์การตัดสินค่า IOC ถ้ามีค่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงจุดประสงค์ หรือตรงตามเนื้อหานั้น แสดงว่า ข้อคำถามข้อนั้นใช้ได้ (ปราณี หล้าเบญญะ, 2559)
6. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดลองมาใช้คำนวณเพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (α) ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.70
7. นำเครื่องมือที่ทดลองใช้แล้วเสนอที่อาจารย์ปรึกษา เพื่อปรับปรุงเครื่องมือให้ถูกต้อง สมบูรณ์และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือการเก็บรวบรวมปริมาณโดย

1. ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากคณะวิทยาการจัดการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก ถึงผู้อำนวยการทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์จนครบตามจำนวนแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ได้จากการเก็บรวบรวมเพื่อให้ทราบลักษณะของการแจกแจงตัวแปรแต่ละตัวเป็นการวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐานของตัวแปรแต่ละตัวที่ใช้ในการศึกษา การวิเคราะห์ในส่วนนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน ผู้วิจัยได้ใช้สถิติการวิเคราะห์เพื่อทดสอบความมีอิทธิพลหรือการส่งผลต่อกันระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

1.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ใช้สถิติพื้นฐานคือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของตัวแปรแต่ละตัวที่ใช้ในการศึกษา

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน ผู้วิจัยได้ใช้สถิติการวิเคราะห์เพื่อทดสอบความมีอิทธิพลหรือการส่งผลกระทบต่อกันระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตามและเพื่อทดสอบเปรียบเทียบตัวแปรอิสระดังกล่าวแต่ละตัวมีต่อตัวแปรตามดังนั้นสถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way ANOVA)

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการอธิบายและการทดสอบสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรแต่ละตัว ซึ่งข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมจากแบบสอบถามที่มีคำตอบครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 136 ชุด คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 100 มีการตอบแบบสอบถามที่ใช้การได้มีจำนวน 136 ชุด และนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูปโดยผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็นส่วนๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ค่าร้อยละเพื่ออธิบายถึงลักษณะทั่วไปของตัวแปรข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยเพศอายุระดับการศึกษาตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
20-30 ปี	27	19.9
31-40 ปี	41	30.1
41-50 ปี	39	28.7
50 ปีขึ้นไป	29	21.3
รวม	136	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	55	40.4
ปริญญาตรี	77	56.6
สูงกว่าปริญญาตรี	4	2.9
รวม	136	100.0
ตำแหน่ง		
ข้าราชการ	114	83.8
พนักงานราชการ	17	12.5
ลูกจ้างประจำ	3	2.2
ลูกจ้างชั่วคราว	2	1.5
รวม	136	100.0
ประสบการณ์ในการทำงาน		
1 – 3 ปี	29	21.3
4 – 6 ปี	29	21.3
7 – 9 ปี	40	29.4
10 ปี ขึ้นไป	38	27.9
รวม	136	100.0

ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 รองลงมาอายุ 41-50 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 อายุ 50 ปี ขึ้นไป จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 และอายุ 20-30 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 19.9 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 56.6 รองลงมาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 และการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 ส่วนใหญ่มีตำแหน่งข้าราชการ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 83.8 รองลงมา พนักงานราชการ 17 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ลูกจ้างประจำ จำนวน 3 คน คิดเป็น

ร้อยละ 2.2 และลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 มีประสบการณ์ในการทำงาน 7 – 9 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 ประสบการณ์ 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9 ประสบการณ์ 1-3 ปี และ 4-6 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา

การวิเคราะห์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมาของผู้ตอบแบบสอบถามใช้สถิติเชิงพรรณนาได้แก่ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการแปลผลเพื่ออธิบายถึงข้อมูลข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมาสรุปได้ตามตารางและคำอธิบายต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(σ)	ระดับ
1. หลักนิติธรรม	3.71	.340	มาก
2. หลักคุณธรรม	3.61	.771	มาก
3. หลักความโปร่งใส	3.58	.623	มาก
4. หลักการมีส่วนร่วม	3.56	.337	มาก
5. หลักความรับผิดชอบ	3.53	.413	มาก
6. หลักความคุ้มค่า	3.54	.397	มาก
รวม	3.60	.328	มาก

จากผลการศึกษาพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมาในภาพรวมซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.60$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรกได้แก่ด้านหลักนิติธรรม ($\mu = 3.71$) รองลงมาคือด้านหลักคุณธรรม ($\mu = 3.61$) ถัดมาด้านหลักความโปร่งใส ($\mu = 3.58$) ถัดมาด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\mu = 3.56$) ถัดมาด้านหลักความคุ้มค่า ($\mu = 3.54$) และมีหลักความรับผิดชอบ ($\mu = 3.53$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักนิติธรรม

ด้านหลักนิติธรรม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(σ)	ระดับ
1. มีการยึดหลักและปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพและความเสมอภาคของบุคลากรและผู้ต้องขัง	3.65	.838	มาก
2. มีการบริหารและปฏิบัติงานโดยยึดหลักกฎระเบียบข้อบังคับของกรมราชทัณฑ์	3.84	.845	มาก
3. มีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในการบริหารและปฏิบัติงานด้วยความเสมอภาคแก่บุคลากรทุกระดับในเรือนจำ	3.74	.779	มาก
4. มีการใช้อำนาจของกฎหมายกฎระเบียบข้อบังคับในการบริหารด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ	3.55	.815	มาก
5. มีการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากรให้ เป็นไปตามขอบเขตของข้อกำหนดระเบียบและวินัยของหน่วยงานและองค์กร	3.60	.791	มาก
6. มีการพิจารณาผลตอบแทนแก่บุคลากรในแต่ละระดับตามปริมาณและคุณภาพของผลงานโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์	3.78	.617	มาก
7. มีการมอบหมายงานและผลตอบแทนอย่างเป็นธรรมโดยมอบหมายงานอย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากรในแต่ละระดับ	3.82	.595	มาก
รวม	3.71	.340	มาก

จากผลการศึกษาพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักนิติธรรมในภาพรวมซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.71$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรกได้แก่มีการบริหารและปฏิบัติงานโดยยึดหลักกฎระเบียบข้อบังคับของกรมราชทัณฑ์ ($\mu = 3.84$) รองลงมาคือมีการมอบหมายงานและผลตอบแทนอย่างเป็นธรรมโดย

มอบหมายงานอย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากรในแต่ละระดับ ($\mu = 3.82$) และมีการพิจารณาผลตอบแทนแก่บุคลากรในแต่ละระดับตามปริมาณ และคุณภาพของผลงานโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\mu = 3.78$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักคุณธรรม

ด้านหลักคุณธรรม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ
1. มีการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามขอบเขตจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ	3.57	1.023	มาก
2. มีการบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตยึดถือหลักความถูกต้องตรงไปตรงมาไม่บริหารงานตามความรู้สึกและอารมณ์ของตนเอง	3.76	.939	มาก
3. มีการส่งเสริมสนับสนุนและนิเทศงานเรื่องความปลอดภัยในการทำงานแก่บุคลากร	3.77	.869	มาก
4. มีการสนับสนุนการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานในเรื่องการเคารพสิทธิของผู้ต้องขังตามมาตรฐานสากล	3.71	.885	มาก
5. มีการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแนวทางการบริหารความเสี่ยงมีการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขและป้องกันครอบคลุมทุกประเด็น	3.80	.926	มาก
6. มีการประพฤติปฏิบัติงานด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีของบุคลากรและความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.86	.657	มาก
7. มีการนิเทศการปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนให้พนักงานทุกระดับมีความซื่อสัตย์สุจริตมีระเบียบวินัยและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	3.57	.925	มาก
รวม	3.61	.771	มาก

จากผลการศึกษาพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักคุณธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.61$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรกได้แก่มีการประพฤติปฏิบัติงานด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีของบุคลากรและความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\mu = 3.86$) รองลงมาคือมีการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแนวทางการบริหารความเสี่ยงมีการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขและป้องกันครอบคลุมทุกประเด็น ($\mu = 3.80$) และมีการส่งเสริมสนับสนุนและนิเทศงานเรื่องความปลอดภัยในการทำงานแก่บุคลากร ($\mu = 3.70$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักความโปร่งใส

ด้านหลักความโปร่งใส	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(σ)	ระดับ
1. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ตรงไปตรงมา	3.49	.935	มาก
2. มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์สิทธิต่างๆ ขั้นตอนความก้าวหน้าในอาชีพให้แก่บุคลากร	3.47	1.075	มาก
3. มีการรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรตอบสนอง ต่อข้อเสนอแนะและกระตุ้นส่งเสริมให้บุคลากร เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน	3.57	.822	มาก
4. มีการแจ้งรายละเอียดขั้นตอนวิธีการพิจารณา ความดีความชอบการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งแก่ บุคลากรทุกระดับให้รับทราบอย่างชัดเจน	3.61	.912	มาก
5. มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับ ได้มีส่วนร่วมในการบริหารเช่นการวางแผนการ กำหนดเกณฑ์กฎระเบียบข้อบังคับ	3.85	.874	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) ค่าเฉลี่ย(μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักความโปร่งใส

ด้านหลักความโปร่งใส	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(σ)	ระดับ
6. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลผลงานตัวชี้วัดคุณภาพการทำงานและพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบจากองค์การภายในและภายนอก	3.62	.951	มาก
7. มีการแจ้งผลการดำเนินงานกิจกรรมโครงการต่างๆให้บุคลากรรับทราบอย่างทั่วถึง	3.46	.980	มาก
รวม	3.58	.623	มาก

จากผลการศึกษาพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักความโปร่งใสในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.58$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรกได้แก่มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการบริหารเช่นการวางแผนการกำหนดเกณฑ์ภาวะเทียบข้อบังคับ ($\mu = 3.85$) รองลงมาคือมีการเก็บรวบรวมข้อมูลผลงานตัวชี้วัดคุณภาพการทำงานและพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบจากองค์การภายในและภายนอก ($\mu = 3.62$) และมีการแจ้งรายละเอียดขั้นตอนวิธีการพิจารณาความดีความชอบการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งแก่บุคลากรทุกระดับให้รับทราบอย่างชัดเจน ($\mu = 3.60$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(σ)	ระดับ
1. มีการส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานเป็นทีม	3.56	.618	มาก
2. มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการรับรู้ร่วมตัดสินใจและร่วมเสนอความคิดเห็น	3.52	.557	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ) ค่าเฉลี่ย(μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(σ)	ระดับ
3. มีการแจ้งข้อร้องเรียนของผู้ต้องขังแก่บุคลากร และร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขข้อร้องเรียนนั้นอย่างเร่งด่วน	3.59	.537	มาก
4. มีการกระจายอำนาจหน้าที่การตัดสินใจการบริหารงานและการจัดบริการตามความรู้ความสามารถของบุคลากรในแต่ละระดับ	3.51	.596	มาก
5. มีการส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานขององค์กรตามวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์	3.87	.564	มาก
6. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลแจ้งข้อเสนอนะเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานให้บุคลากรได้รับทราบ	3.45	1.081	มาก
7. มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรนำวิธีปฏิบัติงานแบบใหม่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง	3.46	.842	มาก
รวม	3.56	.337	มาก

จากผลการศึกษาพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.56$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรกได้แก่มีการส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานขององค์กรตามวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ ($\mu = 3.87$) รองลงมา คือมีการแจ้งข้อร้องเรียนของผู้ต้องขังแก่บุคลากรและร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขข้อร้องเรียนนั้นอย่างเร่งด่วน ($\mu = 3.59$) และมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการรับรู้ร่วมตัดสินใจและร่วมเสนอความคิดเห็น ($\mu = 3.52$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักความรับผิดชอบ

ด้านหลักความรับผิดชอบ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ
1. เมื่อเกิดความผิดพลาดในงานที่ได้รับมอบหมายแล้วท่านกล้าที่จะยอมรับผลการกระทำของตนเอง	3.55	.885	มาก
2. มีการสนับสนุนและส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและรับผิดชอบร่วมกัน	3.54	.739	มาก
3. มีการส่งเสริมการเข้าปฏิบัติงานตรงต่อเวลาตระหนักในสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองและปฏิบัติงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด	3.46	.778	มาก
4. มีการส่งเสริมให้มีความกระตือรือร้นและใส่ใจต่อการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น	3.56	.641	มาก
5. เมื่อเกิดปัญหาในงานที่ได้รับมอบหมายท่านได้เร่งดำเนินการปรับปรุงแก้ไขอย่างทันท่วงที	3.42	.715	มาก
6. มีการมอบหมายงานแก่บุคลากรตามระดับความรู้ความสามารถ	3.79	.657	มาก
7. มีการวางแผนพัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีสมรรถนะเหมาะสมกับขอบเขตงาน	3.42	.575	มาก
รวม	3.53	.413	มาก

จากผลการศึกษาพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักความรับผิดชอบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.53$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรกได้แก่มีการมอบหมายงานแก่บุคลากรตามระดับความรู้ความสามารถ ($\mu = 3.79$) รองลงมาคือมีการส่งเสริมให้มีความกระตือรือร้นและใส่ใจต่อการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น ($\mu = 3.56$) และเมื่อเกิดความผิดพลาดในงานที่ได้รับมอบหมายแล้วท่านกล้าที่จะยอมรับผลการกระทำของตนเอง ($\mu = 3.55$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักความคุ้มค่า

ด้านหลักความคุ้มค่า	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ
1. มีการกำกับดูแลการบำรุงรักษาและซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องใช้อาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา	3.55	.885	มาก
2. มีการวางแผนพัฒนาบุคลากรโดยดำเนินการติดตามและประเมินผลการพัฒนาความสามารถของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง	3.54	.739	มาก
3. มีการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทุ่มเทให้กับการปฏิบัติงานการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.46	.778	มาก
4. มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีตามวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าหมายขององค์กร	3.53	.654	มาก
5. มีการมีการวางแผนกลยุทธ์และเป้าประสงค์ในการดำเนินงานขององค์กรไว้อย่างชัดเจน	3.48	.677	มาก
6. มีการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรมาพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร	3.78	.663	มาก
7. มีการมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการเพื่อให้เกิดความรวดเร็วและถูกต้อง	3.44	.568	มาก
รวม	3.54	.397	มาก

จากผลการศึกษาพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรกได้แก่มีการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรมาปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน ($\mu = 3.78$) รองลงมาคือมีการกำกับดูแลการบำรุงรักษาและซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องใช้อาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา ($\mu = 3.55$) และมีการวางแผนพัฒนาบุคลากรโดยดำเนินการ

ติดตามและประเมินผลการพัฒนาความสามารถของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 3.54$) ตามลำดับ

4.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ในการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา แตกต่างกันหรือไม่ โดยการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ One-Way ANOVA ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 4.9 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จำแนกตามอายุ

อายุ	SS	df	MS	F	Sig.
Between Groups	1.571	3	.524	4.907	.003*
Within Groups	14.082	132	.107		
Total	15.653	135			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่าแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่จึงทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่แบบ scheffe

ตารางที่ 4.10 แสดงการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่แบบscheffeด้านอายุ

อายุ	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	50 ปีขึ้นไป
20-30 ปี	-			
31-40 ปี	0.048	-		
41-50 ปี	0.200*	0.152	-	
50 ปีขึ้นไป	0.030	0.017	0.170	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.05

จากตารางที่ 4.10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่อายุ 20 – 30 ปีมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 41 – 50 ปี

ตารางที่ 4.11 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	SS	df	MS	F	Sig.
Between Groups	7.164	3	2.388	4.307	.006*
Within Groups	73.179	132	.554		
Total	80.343	135			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่าแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ จึงทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่แบบ scheffe

ตารางที่ 4.12 แสดงการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่แบบ scheffe ด้านระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-		
ปริญญาตรี	0.076*	-	
สูงกว่าปริญญาตรี	0.642*	0.016	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษต่ำกว่าปริญญาตรีมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาปริญญาตรี และกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4.13 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	SS	df	MS	F	Sig.
Between Groups	4.836	3	1.612	4.470	.005*
Within Groups	47.598	132	.361		
Total	52.434	135			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านตำแหน่ง ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่าแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่จึงทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่แบบ scheffe

ตารางที่ 4.14 แสดงการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่แบบscheffeด้านตำแหน่ง

ตำแหน่ง	ข้าราชการ	พนักงานราชการ	ลูกจ้างประจำ	ลูกจ้างชั่วคราว
ข้าราชการ	-			
พนักงานราชการ	0.112	-		
ลูกจ้างประจำ	0.677*	0.065	-	
ลูกจ้างชั่วคราว	0.488*	0.060	0.145	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งข้าราชการ มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว

ตารางที่ 4.15 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ประสบการณ์ทำงาน	SS	df	MS	F	Sig.
Between Groups	.993	3	.331	3.041	.031*
Within Groups	14.370	132	.109		
Total	15.364	135			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านประสบการณ์ทำงาน ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่าแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ จึงทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่แบบ scheffe

ตารางที่ 4.16 แสดงการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่แบบscheffeด้านตำแหน่ง

ประสบการณ์ทำงาน	1 – 3 ปี	4 – 6 ปี	7 – 9 ปี	10 ปี ขึ้นไป
1 – 3 ปี	-			
4 – 6 ปี	0.014	-		
7 – 9 ปี	0.079	0.064	-	
10 ปี ขึ้นไป	0.189*	0.174*	0.083	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ทำงาน 1-3 ปี และกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ทำงาน 4-6 ปี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมาจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน โดยทำการเก็บข้อมูลจากบุคลากรทัศนสถานหญิงนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมาประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างทั้งสิ้น 136 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นมีอายุ 31-40 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาปริญญาตรี มีตำแหน่งข้าราชการ และมีประสบการณ์ในการทำงาน 7 – 9 ปี
2. ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

2.1 ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักนิติธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ มีการบริหารและปฏิบัติงานโดยยึดหลักกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของกรมราชทัณฑ์ รองลงมาคือ มีการมอบหมายงานและผลตอบแทนอย่างเป็นธรรม โดยมอบหมายงานอย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากรในแต่ละระดับ และมีการพิจารณาผลตอบแทนแก่บุคลากรในแต่ละระดับตามปริมาณ และคุณภาพของผลงาน โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์

2.2 ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักคุณธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ มีการประพฤติปฏิบัติงานด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีของบุคลากร และความแตกต่างระหว่างบุคคล รองลงมาคือ มีการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแนวทางการบริหาร

ความเสี่ยง มีการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขและป้องกัน ครอบคลุมทุกประเด็น และมีการส่งเสริม สนับสนุน และนิเทศงานเรื่องความปลอดภัยในการทำงานแก่บุคลากร

2.3 ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักความโปร่งใส ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับ ได้มีส่วนร่วมในการบริหาร เช่น การวางแผน การกำหนดเกณฑ์ ภาวะเทียบ ข้อบังคับ รองลงมาคือ มีการเก็บรวบรวม ข้อมูลผลงาน ตัวชี้วัด คุณภาพการทำงาน และพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบจากองค์กรภายในและภายนอก และมีการแจ้งรายละเอียด ขั้นตอนวิธีการพิจารณา ความดีความชอบ การเลื่อนขั้นเลื่อน ตำแหน่งแก่บุคลากรทุกระดับให้รับทราบอย่างชัดเจน

2.4 ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักการมีส่วนร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ มีการส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานขององค์กรตามวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ รองลงมาคือ มีการแจ้งข้อร้องเรียนของผู้ต้องขังแก่บุคลากร และร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขข้อร้องเรียนนั้นอย่างเร่งด่วน และมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมตัดสินใจ และร่วมเสนอความคิดเห็น

2.5 ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักความรับผิดชอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ มีการมอบหมายงานแก่บุคลากรตามระดับความรู้ความสามารถ รองลงมาคือ มีการส่งเสริมให้มีความกระตือรือร้น และใส่ใจต่อการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น และเมื่อเกิดความผิดพลาดในงานที่ได้รับมอบหมายแล้วทำนกล้ำที่จะยอมรับผลการกระทำของตนเอง

2.6 ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ด้านหลักความคุ้มค่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ มีการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรมาปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน รองลงมาคือ มีการกำกับดูแลการบำรุงรักษาและซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องใช้ อาคารสถานที่ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา และมีการวางแผนพัฒนาบุคลากร โดยดำเนินการติดตาม และประเมินผลการพัฒนาความสามารถของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และ ประสบการณ์ทำงาน ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

อภิปรายผล

จากสรุปผลการศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา สามารถนำมาอภิปรายตามประเด็นต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

คำถามวิจัยที่ 1 ทัศนสถานหญิงนครราชสีมา มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับใด

ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับ หลักนิติธรรม มากที่สุด รองลงมาคือ หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า และหลักความรับผิดชอบ ทั้งนี้ เนื่องจาก กรมราชทัณฑ์เป็นหน่วยงานหนึ่งในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นองค์กรภาครัฐที่มีหน้าที่ รับผิดชอบในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยใช้ระบบเรือนจำ ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของ การลงโทษ ซึ่งเป็นการลงโทษตัวผู้กระทำผิดโดยตรงเพื่อให้เกิดความเกรงกลัวและไม่กล้ากระทำผิดอีก ในอนาคต การทำงานของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มี ลักษณะที่แตกต่างจากข้าราชการหน่วยงานอื่น ๆ อีก ทั้ง ต้องมีความรู้เฉพาะด้าน และการใช้ทักษะในการทำงานที่หลากหลายซึ่งต้องสร้างความเป็นมืออาชีพในการทำงานให้บรรลุผลตามพันธกิจของกรมราชทัณฑ์ ดังนั้นแล้วทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จะต้องสร้างการบริหารจัดการและการปฏิบัติการพยาบาลที่ดี ที่เหมาะสมกับบริบทของการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้เจ้าพนักงานทุก เกิดการรับรู้ที่ถูกต้อง ส่งผลต่อการนำพองค์การให้ ก้าวหน้า และดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดความยั่งยืน โดยการนำหลักธรรมาภิบาลมา ใช้ในการบริหารจัดการในทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทรงลักษณ์ ฌ นนทร (2555) ได้กล่าวว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถาน เป็นการบริหารจัดการที่ดี ี่มีความเป็นธรรม เนื่องจากการบริหารจัดการที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมตัดสินใจ ร่วม รับผิดชอบ รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ โดยจัดสรรการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ สูงสุด เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบรรลุเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับ ผลประโยชน์ อย่างสมดุลและเป็นธรรม นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับการศึกษาของ อนุรัก ใจปันทา วิทยา เจริญศิริ และศักดิ์พงษ์ หอมหวาน (2560) ศึกษาเรื่อง การบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล ของเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของ บุคลากรที่มีต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล ของเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำถามวิจัยที่ 2 บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัณฑสถานหญิง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกันหรือไม่

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ทำงาน ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลนั้นเป็นระบบการบริหารจัดการองค์การเพื่อให้เกิดการพัฒนา โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคได้มีส่วนร่วมทั้งภาคประชาสังคม ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคปัจเจกชนและครอบครัว ซึ่งจะช่วยให้องค์การเกิดการพัฒนาอย่างรวดเร็วและยั่งยืนต่อไป ดังนั้นคนทุกคนไม่ว่าจะเพศชาย หรือหญิงทุกคนล้วนมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติ ภายใต้ความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม มีจรรยาบรรณในการปฏิบัติ วิชาชีพ มีระบบกฎหมายและการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพมีความเป็นธรรมเสมอภาคเท่าเทียม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ใช้อำนาจโดยชอบธรรมและผู้เกี่ยวข้องได้รับผลประโยชน์มีความเป็นธรรม เน้นบทบาทสำคัญของผู้บริหารในฐานะผู้ทำให้เกิดบริการที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพตามความ ต้องการของผู้รับบริการ สนับสนุนบทบาทอิสระในแต่ละระดับของการบริหารงาน ลดการควบคุมจากส่วนกลาง ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้ ด้วยเหตุนี้ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ทำงาน ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วน การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของ ศรีณยา นิลประยูร และ พิสิษฐ์ จอมบุญเรือง (2558) ทำการศึกษาระดับ การนำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบางประมุง อำเภอไทรทอง จังหวัดนครสวรรค์ ตามการรับรู้ของประชาชน พบว่า ประชาชนที่มี อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และ ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ แตกต่างกันมีการ รับรู้ระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการ บริหารงานของเทศบาลตำบลบางประมุง แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัด นครราชสีมา สามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้และสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ด้านหลักนิติธรรม ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ มีการบริหารและ ปฏิบัติงานโดยยึดหลักกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของกรมราชทัณฑ์ ควรมีการมอบหมายงานและ

ผลตอบแทนอย่างเป็นธรรม โดยมอบหมายงานอย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากรในแต่ละระดับ และมีการพิจารณาผลตอบแทนแก่บุคลากรในแต่ละระดับตามปริมาณ และคุณภาพของผลงาน โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์

2. ด้านหลักคุณธรรม ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมวิธีการประพฤติปฏิบัติงานด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีของบุคลากร และความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากนี้แล้วควรมีการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแนวทางการบริหารความเสี่ยง มีการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขและป้องกัน ครอบคลุมทุกประเด็น และมีการส่งเสริม สนับสนุน และนิเทศงานเรื่องความปลอดภัยในการทำงานแก่บุคลากร

3. ด้านหลักความโปร่งใส ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับ ได้มีส่วนร่วมในการบริหาร เช่น การวางแผน การกำหนดเกณฑ์กฎระเบียบ ข้อบังคับ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลผลงาน ตัวชี้วัด คุณภาพการทำงาน และพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบจากองค์กรภายในและภายนอก และมีการแจ้งรายละเอียด ขั้นตอนวิธีการพิจารณา ความดีความชอบ การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งแก่บุคลากรทุกระดับให้รับทราบอย่างชัดเจน

4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ การส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานขององค์กรตามวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ มีการแจ้งข้อร้องเรียนของผู้ต้องขังแก่บุคลากรและร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขข้อร้องเรียนนั้นอย่างเร่งด่วน และมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมตัดสินใจ และร่วมเสนอความคิดเห็น

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ การมอบหมายงานแก่บุคลากรตามระดับความรู้ความสามารถ การส่งเสริมให้มีความกระตือรือร้น และใส่ใจต่อการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น และเมื่อเกิดความผิดพลาดในงานที่ได้รับมอบหมายแล้วท่านกล้าที่จะยอมรับผลการกระทำของตนเอง

6. ด้านหลักความคุ้มค่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรมาปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน มีการกำกับดูแลการบำรุงรักษาและซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องใช้ อาคารสถานที่ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา และมีการวางแผนพัฒนาบุคลากรโดยดำเนินการติดตาม และ ประเมินผลการพัฒนาความสามารถของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการ จัดทำคู่มือการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิง นครราชสีมา และศึกษาผลจากการใช้คู่มือที่สร้างขึ้นเป็นตัวชี้วัดเฉพาะ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยการใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลหลายๆ วิธีการ เช่น การ สัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม เพื่อจะช่วยให้ข้อมูลที่ได้รับมีความสมบูรณ์มากขึ้นและสามารถนำผล การศึกษาที่ได้ไปปรับใช้เกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง
3. ควรใช้สถิติในแง่มุมอื่น ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อได้ทราบถึง การบริหารตาม หลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2541). **ลักษณะชีวิตสู่ความสำเร็จ 1**. กรุงเทพฯ : ซีเค็ส มีเดีย.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2550). **วัดระดับการบริหารจัดการที่ดี**. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ทรงลักษณ์ ณ นคร. (2555). **การพัฒนาแบบประเมินธรรมาภิบาลในองค์การพยาบาล**. วารสารพยาบาลทหารบก, 15(2), 225-231.
- เทียมจิต จันทรมณี. (2550). **ตัวชี้วัดธรรมาภิบาลในองค์การพยาบาล โดยใช้เทคนิคการ วิจัยแบบ เดลฟาย (Delphi Technique)**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). **การสร้างธรรมาภิบาล (good governance) ในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมีลี. (2546). **รายงานวิจัยตัวชี้วัดธรรมาภิบาล**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร. (2551). **ภาวะผู้นำและกลยุทธ์การจัดการองค์การพยาบาลในศตวรรษที่ 21 (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเกียรติ การะเวก พันธุ์ และคณะ. (2559). **การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่**. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2558). **การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล**. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ปราณี หล้าเบ็ญสะ. (2559). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พิชญ์นิษฐา พรธนะศิลป์, ภักดี โพธิ์สิงห์ และสัญญา เคนาภูมิ. (2560). **การคอร์รัปชันในระบบราชการไทย : แนวทางการป้องกันและแก้ไข**. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 4(2), 326-340.
- เพชรรัตน์ จิตนิยม. (2557). **ปัญหาในการบังคับใช้มาตรการในการป้องกันและปราบปรามปัญหาการลักลอบนำ ยาเสพติดและสิ่งของต้องห้ามอื่นเข้ามาภายในเรือนจำและทัณฑสถาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาณุทัตต์ จู้สกุล. (2559). **การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรกลุ่ม บริหารงานบุคคลสำนักบริหารกลางสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- รัชยา ภักดีจิตต์. (2557). **ธรรมาภิบาลเพื่อการบริหารภาครัฐและภาคเอกชน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชนา ภักดีจิตต์. (2557). **ธรรมาภิบาลเพื่อการบริหารภาครัฐและภาคเอกชน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระศักดิ์ อุดมเดชาเวทย์. (2556). **การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สาธารณสุขระดับอำเภอ อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม**. วารสารโรงพยาบาลนครพนม. 3(3), 12-23.
- ศรัณยา นิลประยูร และ พิสิษฐ์ จอมบุญเรือง. (2558). **ระดับการนำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบางประมุง อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ตามการรับรู้ของประชาชน**. การประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนองานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ (Proceedings) เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์. (2553). **ความรู้สติเบื้องต้นสำหรับการออกแบบสอบถาม**. สืบค้นจาก <https://ruchareka.wordpress.com/2010/05/15/ความรู้สติเบื้องต้น/>
- สถาบันพระปกเกล้า. (2549). **ทศวรรษ : ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการการบริหารบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุทัศน์ สุทธิกุลสมบัติ. (2550). **ธรรมาภิบาล (Good Governance) คืออะไร**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://ipc.wikipedea.ovg/wiki>.
- อมรา พงศาพิชญ์. (2541). **ข้อคิดเห็นบางประการเรื่ององค์กรประชาสังคม และความร่วมมือของกลุ่มอาเซียนทางด้านสังคม วัฒนธรรม คุณภาพชีวิต**. รัฐศาสตร์ 50 ปี, ประณต นันทิยะกุล, บก. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อริย์ธัช แก้วเกาะสบ้า. (2548). **ธรรมาภิบาลกับหลักสิทธิเสรีภาพในรัฐธรรมนูญ**. รัฐสภาสาร, 53 (10), 107-108.
- อนุรัก ใจปันทา วิทยา เจริญศิริ และศักดิ์พงษ์ หอมหวน. (2560). **การบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม**. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2560. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- Agere, S. (2000). **Promoting Good Governance: Principle, Practices and Perspective**. London: Commonwealth Secretariat.
- Kjaer, Anne M. (2006). **Governance**. Cambridge: Polity Press.

- Kohler, J. C., & Martinez, M. G. (2015). **Participatory health councils and good governance:** Healthy democracy in Brazil?. *International Journal for Equity in Health* 2015, 14(21), 2-9.
- Porter-O'Grady, T. (2001). **Profound change 21st century nursing.** *Nursing Outlook*, 49, 182-186.
- Tahar L, Rim H., Amira H., Osama M. (2015). **Necessity of Changing Modes of the Traditional Hospital Governance.** *Published Issues*, 3(1), 60-66.
- World Bank. (1992). **Effective Implementation:** Key to Development Impact. Washington, DC: Portfolio Management Task Force.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก :
แบบสอบถามในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัด นครราชสีมา

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ทางผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามในการให้ข้อมูลที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยที่ข้อมูลทั้งหมดของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ และใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาสละเวลาในการให้สัมภาษณ์ มา ณ โอกาสนี้

นักศึกษาปริญญาโท สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับข้อมูลของท่านมากที่สุด

1. เพศ

1) ชาย

2) หญิง

2. อายุ

1) 21 – 30 ปี

2) 31 – 40 ปี

3) 41 – 50 ปี

4) มากกว่า 50 ปี

3. ระดับการศึกษา

1) ต่ำกว่าปริญญาตรี เช่น อนุปริญญา/ปวส.

2) ปริญญาตรี

3) สูงกว่าปริญญาตรี

4. ตำแหน่ง

1) ข้าราชการ

2) พนักงานราชการ

3) ลูกจ้างประจำ

4) ลูกจ้างชั่วคราว

5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

1) ต่ำกว่า 1 ปี

2) 1 – 3 ปี

3) 4 – 6 ปี

4) 7 – 9 ปี

5) 10 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพียงช่องเดียว โดยมีความหมายหรือข้อบ่งชี้ในการเลือก ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่าน เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่าน เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่าน เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่าน เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่าน เห็นด้วยน้อยที่สุด

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา	ระดับความคิดเห็น				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1. หลักนิติธรรม					
1. มีการยึดหลักและปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคลากร และผู้ต้องขัง					
2. มีการบริหารและปฏิบัติงานโดยยึดหลักกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของกรมราชทัณฑ์					
3. มีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในการบริหารและปฏิบัติงานด้วยความเสมอภาคแก่บุคลากรทุกระดับในเรือนจำ					
4. มีการใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ					
5. มีการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากรให้เป็นไปตามขอบเขตของข้อกำหนด ระเบียบ และวินัยของหน่วยงานและองค์กร					
6. มีการพิจารณาผลตอบแทนแก่บุคลากรในแต่ละระดับตามปริมาณ และคุณภาพของผลงาน โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์					
7. มีการมอบหมายงานและผลตอบแทนอย่างเป็นธรรม โดยมอบหมายงานอย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากรในแต่ละระดับ					
2. หลักคุณธรรม					
1. มีการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามขอบเขตจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ					
2. มีการบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ยึดถือหลักความ					

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา	ระดับความคิดเห็น				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ถูกต้อง ตรงไปตรงมา ไม่บริหารงานตามความรู้สึกและอารมณ์ ของตนเอง					
3. มีการส่งเสริม สนับสนุน และนิเทศงานเรื่องความปลอดภัยใน การทำงานแก่บุคลากร					
4. มีการสนับสนุนการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรใน หน่วยงาน ในเรื่องการเคารพสิทธิของผู้ต้องขังตาม มาตรฐานสากล					
5. มีการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแนวทางการบริหารความ เสี่ยง มีการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขและป้องกัน ครอบคลุมทุก ประเด็น					
6. มีการประพฤติปฏิบัติงานด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีของ บุคลากร และความแตกต่างระหว่างบุคคล					
7. มีการนิเทศการปฏิบัติงาน เพื่อสนับสนุนให้พนักงานทุกระดับมี ความซื่อสัตย์สุจริต อดทน มีระเบียบวินัย และประพฤติตนเป็น แบบอย่างที่ดี					
3. หลักความโปร่งใส					
1. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ตรงไปตรงมา					
2. มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สิทธิต่างๆ ขั้นตอน ความก้าวหน้าในอาชีพให้แก่บุคลากร					
3. มีการรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากร ตอบสนองต่อ ข้อเสนอแนะ และกระตุ้นส่งเสริมให้บุคลากรเกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในการปฏิบัติงาน					
4. มีการแจ้งรายละเอียด ขั้นตอนวิธีการพิจารณา ความดี ความชอบ การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งแก่บุคลากรทุกระดับให้ รับทราบอย่างชัดเจน					
5. มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับ ได้มีส่วนร่วมใน การบริหาร เช่น การวางแผน การกำหนดเกณฑ์ กฎระเบียบ ข้อบังคับ					
6. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลผลงาน ตัวชี้วัด คุณภาพการทำงาน					

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา	ระดับความคิดเห็น				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
และพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบจากองค์การภายในและ ภายนอก					
7. มีการแจ้งผลการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ ให้ บุคลากรรับทราบอย่างทั่วถึง					
4. หลักการมีส่วนร่วม					
1. มีการส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานเป็นทีม					
2. มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมตัดสินใจ และร่วมเสนอความคิดเห็น					
3. มีการแจ้งข้อร้องเรียนของผู้ต้องขังแก่บุคลากรและร่วมกันหา แนวทางในการแก้ไขข้อร้องเรียนนั้นอย่างเร่งด่วน					
4. มีการกระจายอำนาจหน้าที่การตัดสินใจ การบริหารงานและ การจัดบริการตามความรู้ความสามารถของบุคลากรในแต่ละ ระดับ					
5. มีการส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมในการกำหนด แผนงานขององค์กรตามวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์					
6. มีการเก็บรวบรวมข้อมูล แจ้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลการ ปฏิบัติงานให้บุคลากรได้รับทราบ					
7. มีการส่งเสริม และสนับสนุนให้บุคลากรนำวิธีปฏิบัติงานแบบ ใหม่ ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง					
5. หลักความรับผิดชอบ					
1. เมื่อเกิดความผิดพลาดในงานที่ได้รับมอบหมายแล้วท่านกล้าที่ จะยอมรับผลการกระทำของตนเอง					
2. มีการสนับสนุนและส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและรับผิดชอบ ร่วมกัน					
3. มีการส่งเสริมการเข้าปฏิบัติงานตรงต่อเวลา ตระหนักในสิทธิ หน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง และปฏิบัติงานเสร็จตามเวลา ที่กำหนด					
4. มีการส่งเสริมให้มีความกระตือรือร้น และใส่ใจต่อการแก้ปัญหา ต่างๆ ที่เกิดขึ้น					

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา	ระดับความคิดเห็น				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
5. เมื่อเกิดปัญหาในงานที่ได้รับมอบหมายท่านได้เร่งดำเนินการ ปรับปรุงแก้ไขอย่างทัน่วงที					
6. มีการมอบหมายงานแก่บุคลากรตามระดับความรู้ความสามารถ					
7. มีการวางแผนพัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีสมรรถนะเหมาะสม กับขอบเขตงาน					
6. หลักความคุ้มค่า					
1. มีการกำกับดูแลการบำรุงรักษาและซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องใช้ อาคารสถานที่ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา					
2. มีการวางแผนพัฒนาบุคลากร โดยดำเนินการติดตาม และ ประเมินผลการพัฒนาความสามารถของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง					
3. มีการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทุ่มเทให้กับการปฏิบัติงาน การ เรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง					
4. มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ขององค์กร					
5. มีการมีการวางแผนกลยุทธ์และเป้าประสงค์ในการดำเนินงาน ขององค์กรไว้อย่างชัดเจน					
6. มีการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรมาปรับปรุง และพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรตาม บทบาทหน้าที่ของแต่ละคน					
7. มีการมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการเพื่อให้เกิดความ รวดเร็วและถูกต้อง					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัศนสถานหญิงนครราชสีมา

.....
.....

** ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาสละเวลา ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ **

ภาคผนวก ข:

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามในการวิจัย

1. ดร.นพปฎล บุญพงษ์
  - ครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
  - มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
  - รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
  - ประถมศึกษาอ่างทอง
  - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

2. ว่าที่พันตรี รณยุทธ มโนวงศ์
  - ศิลปศาสตรบัณฑิต (การพัฒนาชุมชน)
  - สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
  - นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ รักษาราชการแทน
  - พัฒนาการอำเภอแม่ลาน้อย
  - สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอแม่ลาน้อย

3. นายชาญชัย ดีแก้ว
  - รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
  - มหาวิทยาลัยรามคำแหง
  - นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
  - สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอแม่ลาน้อย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นามสกุล นายสุรเดช อรัญเวช
วัน เดือน ปีเกิด 7 พฤศจิกายน 2525
ที่อยู่ปัจจุบัน 58 ม.7 ต.บ้านจืด อ.กู่แก้ว จ.อุดร รห.ส.ไปรษณีย์ 41130
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน นักทัศนวิทยา ปฏิบัติการ

ประวัติการศึกษา

มัธยมศึกษา	โรงเรียนกู่แก้ววิทยา
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี
ปริญญาตรี	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช